

Ingrid Sundin

Från: Emma.Johansson3@jordbruksverket.se
Skickat: den 23 september 2021 17:43
Ämne: Remiss - förslag till föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar samt obligatorisk vaccination av mjältbrand
Bifogade filer: Bekämpnföreskr Version EXTERNREMISS.pdf; Konsutr bekämpnföreskr.pdf; SÄRSKILD KONSEKVENSANALYS bekämpnföreskr.pdf; K18 Version EXTERNREMISS.pdf; Konsekvensutr_K18 .pdf; BILAGA Konsekvensutr K18 2017.pdf; SÄRSKILD KONSEKVENSANALYS K 18.pdf; missiv-remiss_2021-09-22.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej,

Jordbruksverket bjuder in Er till att lämna synpunkter på förslag till föreskrifter på djurhälsoområdet. Dessa föreskrifter har tagits fram inom ramen för Jordbruksverkets arbete med EU:s nya djurhälsoförordning (EU) 2016/426. Föreskrifterna är en del av ett större arbete som pågår på Jordbruksverket.

Följande föreskrifter skickas ut i denna omgång:

- Statens jordbruksverks föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar (K 3)
- Statens jordbruksverks föreskrifter om obligatorisk vaccination mot mjältbrand (K 18)

Mer information och bakgrund till föreskriftsförslagen finns i konsekvensutredningarna.

Notera att 2 kap i förslag till Statens jordbruksverks föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar (K 3) redan har varit ute på remiss tidigare som Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:14) om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar och läggs nu in i sin helhet i ett kapitel i K3. Kap 2 i denna föreskrift är därför inte föremål för remiss den här gången och några synpunkter behöver därför inte lämnas i den delen.

Om du vill lämna synpunkter på denna föreskrift ska svar ha inkommit till Jordbruksverket senast **den 18 oktober 2021**.

Bifogat detta meddelande finns missiv, förslag till föreskrift, konsekvensutredning och konsekvensanalys.

Alla handlingar kommer också att finnas på Jordbruksverkets webbplats

Svar skickas till jordbruksverket@jordbruksverket.se. Glöm inte märka din e-post med diarienummer 5.2.17-00701/2020

Med vänlig hälsning
Emma Johansson

Emma Johansson
Projektledare AHL 2
Stöd- och samordningsenheten

Jordbruksverket

Besöksadress: Skeppsbrogatan 2, 553 29 Jönköping

Tfn 036-15 50 67

Emma.Johansson3@jordbruksverket.se

www.jordbruksverket.se

2021-09-22

Enligt sändlista

Djuravdelningen

Förslag till nya föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar samt vaccination mot mjältbrand

Ni får härmed möjlighet att lämna synpunkter på bifogade förslag till föreskrifter:

- Statens jordbruksverks föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar (K 3)
- Statens jordbruksverks föreskrifter om obligatorisk vaccination mot mjältbrand (K 18)

Mer information om bakgrund till föreskriftsförslaget finns i konsekvensutredningen.

Notera att 2 kap i förslag till Statens jordbruksverks föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar (K 3) redan har varit ute på remiss tidigare som Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:14) om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar och läggs nu in i sin helhet i ett kapitel i K3.

Kap 2 i Statens jordbruksverks föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar (K 3) är därför inte föremål för remiss den här gången och några synpunkter behöver därför inte lämnas i den delen.

Remissen består av:

- föreskriftsförslag
- konsekvensutredning
- särskild konsekvensanalys

Vi behöver era synpunkter på förslaget senast **den 18 oktober 2021**. Skicka ert svar **per e-post** till jordbruksverket@jordbruksverket.se. För att underlätta vårt arbete önskar vi ha ert svar i elektronisk form i t.ex. word-format.

Ange ”Dnr: 5.2.17-00701/2020” i rubrikraden i ditt e-postsvar.

Kontaktpersoner:

Emma Johansson, emma.johansson3@jordbruksverket.se 036-15 50 00

Föreskriftsförslaget finns även på Jordbruksverkets webbplats (www.jordbruksverket.se) – längst ner till höger under ”Övrigt” klicka på ”Remisser och yttranden” och sedan på ”Remisser”.

Sändlista

Ekologiska lantbrukarna
Familjejordbrukarnas Riksförbund
Folkhälsomyndigheten
Förbundet Sveriges Småbrukare
Föreningen för ekologisk fjäderfäproduktion
Föreningen för Smittskyddskontroll av Fjäderfä
Föreningen Sveriges fäbodbrukare
Gård och Djurhälsan
Hushållningssällskapens Förbund
Hästföretagarna
Hästnäringens nationella stiftelse
Jägarnas riksförbund
Kommerskollegium
KRAV
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)
Livsmedelsverket
Lundens djurhälsa
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Naturvårdsverket

Regelrådet
Ridskolornas Riksorganisation
Riksförbundet svensk hjort
Riksförbundet Sveriges 4H
Smittskyddsläkarföreningen
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Stiftelsen Veterinär Fjäderfäforskning
Svensk fågel
Svensk fågelhobby
Svensk Stuteriveterinärförening
Svensk Travsport
Svenska Brevduveförbundet
Svenska Lanthönsklubben
Svenska Djurparksföreningen
Svenska Fåravelsförbundet
Svenska Getavelsförbundet
Svenska Hundklubben
Svenska Hingsthållare
Svenska Jägareförbundet
Svenska Kennelklubben
Svenska Rasfjäderfäförbundet
Sveriges Grisföretagare
Sveriges Kattklubbars Riksförbund
Sveriges Lantbruksuniversitet
Sveriges Mjölkbönder
Sveriges Nötköttsproducenter
Sveriges Offentliga Tropikanläggningar
Sveriges Papegojförning
Sveriges Pälsuppfödarens Riksförbund
Svenska Ridsportförbundet
Svenska ägg
Sveriges Veterinärförbund
Veterinärer i Sverige
Viltmästareförbundet
Växa Sverige
Zoorf

Kopia för kännedom
Näringsdepartementet

SJVFS 2021:XX

**Statens jordbruksverks föreskrifter om förebyggande
och bekämpning av vissa djursjukdomar;**

Saknr K 3

Utkom från trycket
Välj datum.

beslutade (dag)(månad)(år).

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av med stöd av 1 a, 1 b, 4 och 17 §§ epizootiförordningen (1999:659) samt 2, 3 och 6 §§ förordningen (2006:815) om provtagning på djur, m.m., samt efter samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt, följande.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER.....	3
2 KAP. ANVÄNDNING AV VETERINÄRMEDICINSKA LÄKEMEDEL FÖR FÖREBYGGANDE OCH BEKÄMPNING AV VISSA DJURSIJKDOMAR	5
3 KAP. ÅTGÄRDER EFTER KONTAKT MED MISSTÄNKT ELLER BEKRÄFTAD SMITTA	6
4 KAP. ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR VID MISSTANKE OM EN ÅTGÄRDSSJUKDOM HOS HÅLLNA LANDLEVANDE DJUR.....	8
Anmälningsskyldighet m.m.....	8
En veterinärs beslut om spärrförklaring enligt 4 § epizootilagen	8
Provtagning	9
Tillträde samt krav på biosäkerhetsåtgärder.....	10
Aktörers och sällskapsdjurhållares skyldigheter vid misstanke om en åtgärdssjukdom.....	11
5 KAP. ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR PÅ ANLÄGGNINGAR DÄR EN ÅTGÄRDSSJUKDOM HAR BEKRÄFTATS HOS HÅLLNA LANDLEVANDE DJUR.....	12
Tillträde samt krav på biosäkerhetsåtgärder.....	12
Slakt eller avlivning av djur på anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats	13
Transporter av djur, produkter, foder och andra material	13

¹ Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informations-samhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1, Celex 32015L1535). De föreskrifter som har anmälts är 2 kap. 1–5 §§ om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar.

SJVFS 2021:XX

Rengöring och desinfektion på anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats	14
6 KAP. ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR I RESTRIKTIONSZONEN.....	14
Åtgärder på anläggningar i restriktionszonen som håller djur av berörda djurarter	15
Biosäkerhetsåtgärder för den som hanterar djur av berörda djurarter, produkter eller annat material på livsmedels- och foderföretag, gränskontrollstationer, anläggningar för animaliska biprodukter eller andra berörda platser i restriktionszonen, inklusive transportmedel.....	16
Förebyggande slakt eller annan förebyggande avlivning på anläggningar i restriktionszonen som håller djur av berörda djurarter	16
Provtagning i restriktionszonen vid utbrott av en A-sjukdom	16
7 KAP. YTTERLIGARE ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR I RESTRIKTIONSZONEN VID ETT UTBROTT AV AVIÄR INFLUENZA ELLER NEWCASTLESJUKA	17
8 KAP. VILLKOR FÖR VISS VERKSAMHET SAMT TRANSPORTER INOM, TILL, FRÅN ELLER GENOM RESTRIKTIONSZONEN VID ETT UTBROTT AV EN A-SJUKDOM	17
Förbud mot viss verksamhet samt transporter inom, till eller från restriktionszonen vid ett utbrott av en a-sjukdom	17
Tillstånd för transport av hållna djur av berörda djurarter och produkter av sådana djur inom, till och från restriktionszonen.....	18
Transporter av hållna djur av berörda djurarter och produkter av sådana djur genom restriktionszonen	19
Krav på transporter av hållna djur av berörda djurarter och produkter av sådana djur inom, till, från och genom restriktionszonen	19
9 KAP. ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR VID ETT BEKRÄFTAT UTBROTT AV EN ÅTGÄRDSSJUKDOM HOS VILDA LANDLEVANDE DJUR	20
Skyldigheter för aktörer och sällskapsdjurshållare i den smittade zonen	20
Förbud mot transporter av vilda djur av berörda djurarter samt produkter av dessa djur	20
Biosäkerhetsåtgärder vid kontakt med djur, produkter eller annat material som är eller misstänks vara smittade respektive kontaminerade med det aktuella smittämnet.....	21
Åtgärder vid bekräftat utbrott av högpatogen aviär influensa hos vilda fåglar.....	21
BILAGA 1.....	24
ÅTGÄRDSSJUKDOMAR RESPEKTIVE SJUKDOMAR SOM OMFATTAS AV EPIZOOTILAGEN	24
BILAGA 2.....	28
TRANSPORTER SOM KAN TILLÅTAS INOM, TILL OCH FRÅN RESTRIKTIONSZONEN.....	28

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om förebyggande och bekämpning av åtgärdssjukdomar hos landlevande djur. Föreskrifterna anger även de sjukdomar hos landlevande och vattenlevande djur som omfattas av epizootilagen (1999:657).

Med undantag av bestämmelserna om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av djursjukdom i 2 kap. är dessa föreskrifter inte tillämpliga vid misstanke eller bekräftat utbrott av bisjukdomar. Bestämmelser om bekämpning av bisjukdomar finns i bisjukdomslagen (1974:211), bisjukdomsförordningen (1974:212) och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1992:38) om kontroll av amerikansk yngelröta, varroasjuka och trakékvalster hos bin.

Dessa föreskrifter är inte heller tillämpliga vid misstanke om eller bekräftat utbrott av salmonella. Bestämmelser om bekämpning av salmonella finns i zoonoslagen (1999:658) och zoonosförordningen (1999:660).

2 § De sjukdomar som omfattas av epizootilagen (1999:657) anges i bilaga 1 till dessa föreskrifter.

3 § Grundläggande bestämmelser om bekämpning av de djursjukdomar som omfattas av dessa föreskrifter finns i

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag")² samt till denna förordning antagna genomförandeförordningar och delegerade förordningar,
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati³,
3. epizootilagen (1999:657),
4. epizootiförordningen (1999:659),
5. lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m., samt
6. förordningen (2006:815) om provtagning på djur, m.m.

4 § Om inte något annat anges i andra stycket betyder ord och uttryck i dessa föreskrifter samma sak som i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 samt till denna förordning antagna genomförandeförordningar och delegerade förordningar.

I dessa föreskrifter avses med:

Anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats

Anläggningar, livsmedels- eller foderföretag, anläggningar för animaliska biprodukter eller andra berörda platser där ett utbrott av en åtgärdssjukdom hos hållna eller vilda landlevande djur har bekräftats av Jordbruksverket.

² EUT L 84, 31.3.2016, s. 1, (Celex 32016R0429).

³ EGT L 147, 31.5.2001, s. 1, (Celex 32001R0999).

SJVFS 2021:XX

<i>Ansvarig veterinär</i>	En veterinär som Jordbruksverket har utsett som ansvarig att utföra av vissa uppgifter i samband med en misstanke om eller ett utbrott av en åtgärdssjukdom.
<i>A-sjukdom</i>	Förtecknad sjukdom som avses i artikel 9.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429.
<i>Berörda djurarter</i>	En djurart eller grupp av djurarter hos vilka en specifik åtgärdssjukdom ska bekämpas. Av bilaga 1 till dessa föreskrifter framgår hos vilken djurart eller grupp av djurarter som respektive sjukdom ska bekämpas.
<i>B-sjukdom</i>	Förtecknad sjukdom som avses i artikel 9.1 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429.
<i>C-sjukdom</i>	Förtecknad sjukdom som avses i artikel 9.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429.
<i>Fjäddervilt</i>	Vilda fåglar som tillhör landets viltbestånd.
<i>Förbränningsanläggning</i>	Varje stationär eller mobil teknisk enhet och utrustning avsedd för värmebehandling av avfall.
<i>Sjukdomsvektorer</i>	Ryggradslösa djur och andra ryggradsdjur än människa som överför smittsamma organismer från en värd till en annan.
<i>Steriliseringsanläggning</i>	Anläggning i vilken animaliskt avfall bearbetas genom en värmebehandlingsprocess som uppfyller villkoren i gällande författningar om hantering av animaliskt avfall.
<i>Veterinärmedicinska läkemedel</i>	Begreppet har i dessa föreskrifter samma betydelse som i artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/6 av den 11 december 2018 om veterinärmedicinska läkemedel och om upphävande av direktiv 2001/82/EG. ⁴ Begreppet omfattar även vacciner.
<i>Åtgärdssjukdom</i>	Djursjukdom som kan överföras till djur eller människor och som tillhör någon av följande kategorier:

⁴ EUT L 4, 7.1.2019, s. 43 (Celex 32019R0006).

1. A-, B- eller C-sjukdomar.
2. Sjukdomar som ska bekämpas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001.
3. Sjukdomar som ska bekämpas med stöd av epizootilagen (1999:657).
4. Sjukdomar som ska bekämpas med stöd av lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m.

Åtgärdssjukdomarna framgår av bilaga 1 till dessa föreskrifter.

5 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket besluta om undantag från bestämmelserna i 3 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 16 §, 5 kap. 3, 9 och 10 §§, 6 kap. 3–5 och 8 §§, 7 kap. 1–3 §§, 8 kap. 4, 5 och 10–12 §§ samt 9 kap. 1–4 och 6 §§ i dessa föreskrifter.

2 KAP. ANVÄNDNING AV VETERINÄRMEDICINSKA LÄKEMEDEL FÖR FÖREBYGGANDE OCH BEKÄMPNING AV VISSA DJURSIKDOMAR

1 § Ytterligare bestämmelser om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av djursjukdomar finns i

1. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:32) om läkemedel och läkemedelsanvändning, och
2. Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:25) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård.

2 § Om inte annat anges i 3–5 §§ eller Jordbruksverket har föreskrivit eller beslutat annat får veterinärmedicinska läkemedel inte användas för att förebygga och bekämpa följande djursjukdomar:

1. Sjukdomar som förtecknas i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429.
2. Transmissibla spongiforma encefalopatier (TSE).
3. Vesikulär svinsjuka (swine vesicular disease).
4. Vesikulär stomatit.
5. Brucellos hos livsmedelsproducerande djur av andra serotyper än de som omfattas av punkten 1.
6. Annan filovirusinfektion än Ebola hos primater.
7. Infektiös pankreasnekros med undantag för genogrupp 2.
8. Vårviremi hos karp.

3 § Trots förbudet i 2 § är användning av veterinärmedicinska läkemedel, utom vaccin, tillåtet för följande åtgärder:

1. Avmaskning mot rävens dvärgbandmask (*Echinococcus multilocularis*).
2. Behandling av smittsam livmoderinflammation hos häst (CEM).
3. Behandling av varroakvalster hos bin.

4. Behandling av *Mycoplasma gallisepticum* och *Mycoplasma meleagridis* hos fjäderfä och fåglar i fångenskap, som inte hålls för avel, och som i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 definieras som fjäderfä och fåglar i fångenskap.

4 § Trots förbudet i 2 § är vaccination tillåten mot följande sjukdomar:

1. Rabies hos hund, katt, iller och häst.
2. Mjältbrand.
3. West Nile-feber hos hästdjur.
4. Ekvint arteritvirus.
5. Paramyxovirusinfektion hos duvor som i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 definieras som fåglar i fångenskap. Vaccinet som används mot paramyxovirusinfektion ska vara avdödat.

5 § Trots förbudet i 2 § får vaccination mot högpatogen aviär influensa (HPAI) av fåglar i fångenskap enligt definitionen i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 utföras efter beslut av Jordbruksverket och under förutsättning att minst ett av följande krav är uppfyllda:

1. Fåglarna hålls på en avgränsad anläggning.
2. Fåglarna hålls för vetenskapliga ändamål eller i syfte att bevara skyddade eller utrotningshotade arter.
3. Fåglarna har officiellt registrerats som sällsynta raser.
4. Fåglarna har ett vederbörligen motiverat högt avelsvärde, kulturellt värde eller utbildningsvärde.

Ansökan om att få utföra vaccination ska skickas till Jordbruksverket och innehålla uppgifter om vilka djur som vaccinationen omfattar samt hur de uppfyller något av kraven i punkterna 1–4.

3 KAP. ÅTGÄRDER EFTER KONTAKT MED MISSTÄNKT ELLER BEKRÄFTAD SMITTA

1 § Den som i Sverige eller utomlands har kommit i kontakt med djur eller produkter som är eller misstänks vara smittade av eller kontaminerade med någon av de sjukdomar som anges i nedanstående tabell eller har kommit i kontakt med material som kan överföra dessa sjukdomar, ska före kontakt med djur av berörda djurarter i Sverige vidta följande åtgärder:

1. Duscha och tvätta håret.
2. Tvätta de kläder som användes vid kontakttillfället i minst 60 °C.
3. Tvätta och desinficera de skodon och den utrustning som användes vid kontakttillfället.

Åtgärderna enligt första stycket ska även vidtas av den som har vistats i ett område där någon av de sjukdomar som anges i nedanstående tabell förekommer endemiskt och i området har kommit i kontakt med djur av berörda djurarter, produkter av sådana djur eller material som kan överföra sjukdomarna.

Afrikansk svinpest
Aujeszkys sjukdom
Aviär influensa (lågpatogen och högpato-gen form)
Får- och getkoppor
Infektiös bovin rhinotrakeit/ infektiös pustulär vulvovaginit/ infektiös bovin balanopostit
Klassisk svinpest
Lumpy skin disease
Mul- och klövsjuka
Newcastlesjuka
Peste des petits ruminants
Porcint reproduktivt och respiratoriskt syndrom (PRRS)
Vesikulär stomatit
Vesikulär svinsjuka

2 § Om kontakten enligt 1 § rör mul- och klövsjuka får personen inte ha kontakt med djur av berörda djurarter i Sverige under de närmaste fem dyggen efter kontakttillfället. Vid misstanke om mul- och klövsjuka upphör dock kontaktförbudet att gälla så snart misstanken har avfärdats.

3 § Om kontakten enligt 1 § rör afrikansk svinpest, Aujeskys sjukdom, aviär influensa (lågpatogen och högpato-gen form), får- och getkoppor, infektiös bovin rhinotrakeit/ infektiös pustulär vulvovaginit/ infektiös bovin balanopostit, klassisk svinpest, lumpy skin disease, newcastlesjuka, peste des petits ruminants, porcint reproduktivt och respiratoriskt syndrom (PRRS), vesikulär stomatit eller vesikulär svinsjuka (swine vesicular disease) får personen inte ha kontakt med djur av berörda djurarter i Sverige under de närmaste två dyggen efter kontakttillfället. Vid misstanke om någon av de angivna sjukdomarna upphör dock kontaktförbudet att gälla så snart misstanken har avfärdats.

4 § Den som i Sverige deltar i utredning av en misstanke om respektive bekämpning av ett utbrott av någon av sjukdomarna i tabellen i 1 § ska istället för det som anges i 1–3 §§ följa Jordbruksverkets instruktioner.

4 KAP. ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR VID MISSTANKE OM EN ÅTGÄRDSSJUKDOM HOS HÅLLNA LANDLEVAND E DJUR

Anmälningssplikt m.m.

1 § Bestämmelser om skyldighet för aktörer och andra relevanta fysiska eller juridiska personer att anmäla misstänkt förekomst av en åtgärdssjukdom finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:10) om biosäkerhetsåtgärder samt anmälan och övervakning av djursjukdomar och smittämnen. Bestämmelser om skyldighet att anmäla misstänkt förekomst av en epizootisk sjukdom hos djur finns även i 2 och 3 a §§ epizootilagen.

2 § En aktör som har anledning att misstänka att ett djur i hans eller hennes vård har drabbats av en åtgärdssjukdom ska till dess ett besked av en veterinär föranleder något annat vidta följande åtgärder för att förhindra eller begränsa smittspridning:

1. Vidta lämpliga kompletterande biosäkerhetsåtgärder på anläggningen för att undvika risken för spridning av sjukdomen till andra djur eller människor.
2. Isolera alla djur av berörda djurarter som misstänks vara smittade med sjukdomen.
3. Förhindra icke nödvändig förflyttning av alla hållna djur, produkter, material, ämnen, personer och andra transportmedel som kan sprida smittämnet till eller från anläggningen.

3 § En aktör som har anledning att misstänka att ett djur i hans eller hennes vård har drabbats av en åtgärdssjukdom får inte avliva något djur av berörd djurart i besättningen förrän misstanken har avfärdats eller Jordbruksverket har godkänt avlivningen. Förbudet enligt första stycket gäller inte om djuret måste avlivas av djurskyddsskäl.

4 § Djur som misstänks ha drabbats av en åtgärdssjukdom och som har dött eller avlivats av djurskyddsskäl ska hållas tillgängliga för undersökning av veterinär.

5 § En sällskapsdjurshållare som har anledning att misstänka att ett sällskapsdjur i hans eller hennes vård har drabbats av en åtgärdssjukdom ska till dess ett besked av en veterinär föranleder något annat isolera alla djur som misstänks vara smittade med sjukdomen för att förhindra eller begränsa smittspridning.

En veterinärs beslut om spärrförklaring enligt 4 § epizootilagen

6 § Av 4 § första stycket epizootilagen framgår att om en veterinär har grundad anledning att anta att ett fall av en sjukdom som omfattas av epizootilagen⁵ har inträffat, ska veterinären, i den utsträckning som behövs för att motverka smittspridning, besluta om förbud mot att besöka eller lämna eller utföra transporter till eller från det område där sjukdomsfallet inträffat eller där smitta annars kan antas förekomma (spärrförklaring).

⁵ De sjukdomar som omfattas av epizootilagen anges i bilaga 1 till dessa föreskrifter.

7 § En veterinärs beslut om spärrförklaring enligt 4 § epizootilagen ska vara skriftligt och innehålla följande uppgifter:

1. Beskrivning av det spärrförklarade områdets omfattning enligt följande:
 - a) Om det misstänkta fallet av sjukdomen har inträffat på en anläggning ska anläggningens namn, fastighetsbeteckning och besöksadress anges samt i vilken kommun och vilket län anläggningen är belägen. Om det är aktuellt ska även anges det eller de anläggningsnummer som omfattas av spärrförklaringen.
 - b) Om det misstänkta fallet av sjukdomen har inträffat på ett annat område än en anläggning ska anges områdets omfattning samt i vilken kommun och vilket län området är beläget. Fyndplatsen eller områdets centrum ska om möjligt anges med koordinater.
2. Vilken epizootisk sjukdom som misstänks.
3. Vilka djur och/eller produkter som inte får föras från det spärrförklarade området. Detta ska specificeras med uppgifter om: djurslag; djurprodukter; foder; växtprodukter avsedda som livsmedel, såsom spannmål och oljeväxter; strö och gödsel; djurkroppar eller delar av sådana; övrigt avfall.
4. Om det är aktuellt, vilka restriktioner som ska gälla för att få besöka, lämna eller utföra transporter till eller från det spärrförklarade området:
 - a) Förbud mot obehörig persontrafik till och från det spärrförklarade området.
 - b) Krav på rengöring och desinficering för personer som ska lämna det spärrade området inklusive hur sådan smittrening ska utföras.
 - c) Förbud mot att föra transportmedel, arbetsredskap och annan utrustning till eller från det spärrförklarade området utan särskilt tillstånd från Jordbruksverket, eller om det är aktuellt länsstyrelsen eller annan statlig myndighet.
5. En lista med namn, person-/organisationsnummer och kontaktuppgifter (mobiltelefonnummer samt e-postadress) till följande personer:
 - a) Djurhållaren.
 - b) Djurägaren om han eller hon är annan än djurhållaren.
 - c) Fastighetsägarens om han eller hon är annan än djurhållaren.
6. Den beslutande veterinärens namn och kontaktuppgifter (mobiltelefonnummer, e-postadress, arbetsplats samt kontaktuppgifter till arbetsplatsen).
7. Datum för beslutet samt den beslutande veterinärens underskrift.⁶

8 § Veterinären ska lämna beslutet enligt 7 § till djurhållaren samt skicka kopia av beslutet digitalt till Jordbruksverket och länsstyrelsen i det län där det misstänkta sjukdomsfallet har inträffat eller där smitta annars kan antas förekomma.

9 § Av 4 § andra stycket epizootilagen framgår att veterinärens beslut om spärrförklaring snarast ska underställas Jordbruksverket som snarast ska pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.

Provtagning

⁶ Beslutet kan med fördel fattas på Jordbruksverkets blankett *Epi 1 Beslut om spärrförklaring vid misstanke om epizootisk sjukdom* som finns att hämta i Jordbruksverkets webbutik (webbutiken.jordbruksverket.se).

10 § Provtagning för att bekräfta eller utesluta förekomst av en åtgärdssjukdom ska utföras av en veterinär eller annan person som utses av Jordbruksverket.

11 § Den som utses av Jordbruksverket enligt 10 § ska utföra provtagning enligt följande:

1. Provtagningen ska utföras i enlighet med anvisningar från Jordbruksverket och det laboratorium som ska analysera proverna.
2. Uttagna prover ska skyndsamt skickas för analys till Statens veterinärmedicinska anstalt eller annat laboratorium som Jordbruksverket har utsett.
3. Samtidigt som proverna skickas ska laboratoriet underrättas om att proverna är på väg.

12 § Prover som har samlats in av andra personer än de som anges i 10 § eller som har samlats in utan att villkoren i 11 § har varit uppfyllda får analyseras för åtgärdssjukdom efter Jordbruksverkets godkännande.

Tillträde samt krav på biosäkerhetsåtgärder

Tillträde till anläggningar, livsmedels- eller foderföretag, anläggningar för animaliska biprodukter eller andra berörda platser vid misstanke om en åtgärdssjukdom

13 § Ett beslut av en veterinär eller av Jordbruksverket om förbud mot eller begränsningar vad gäller tillträde till anläggningar, livsmedels- eller foderföretag, anläggningar för animaliska biprodukter eller andra berörda platser där en åtgärdssjukdom misstänks ha inträffat gäller inte för följande personer:

1. De som behöver tillträde i samband med förebyggande eller bekämpning av den aktuella sjukdomen.
2. De som behöver tillträde för att sköta djur som hålls där.
3. De som behöver tillträde för att utföra uppgifter som är av väsentlig betydelse för en anläggnings eller företags drift.
4. Veterinärer och andra personer som behöver tillträde för att utföra uppgifter som är av väsentlig betydelse för djurhälsan eller djurskyddet.
5. Räddningspersonal och sjukvårdspersonal.

Personerna enligt första stycket 1–5 ska följa de biosäkerhetsåtgärder som anges i 17 och 18 §§.

Biosäkerhetsåtgärder vid kontakt med djur eller produkter på anläggningar, livsmedels- eller foderföretag, anläggningar för animaliska biprodukter eller andra berörda platser som misstänks vara smittade respektive kontaminerade med en åtgärdssjukdom

14 § En aktör som ansvarar för anläggningar, livsmedels- eller foderföretag, anläggningar för animaliska biprodukter eller andra berörda platser som misstänks vara smittade respektive kontaminerade med en åtgärdssjukdom ska se till att det finns skyddskläder och utrustning för rengöring och desinficering av personer och transportmedel i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner.

15 § Aktören enligt 14 § ska se till att alla besökare vidtar de biosäkerhetsåtgärder som anges i 17 § 1–3 och 18 § i samband med besöket.

16 § Aktören enligt 14 § ska se till att alla transportmedel rengörs och desinficeras i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner innan de lämnar anläggningen, livsmedels- eller foderföretaget, anläggningen för animaliska biprodukter eller den berörda platsen.

17 § Den som enligt 13 § har rätt att besöka anläggningar, livsmedels- eller foderföretag, anläggningar för animaliska biprodukter eller andra berörda platser där en åtgärdssjukdom misstänks ha inträffat ska vidta följande biosäkerhetsåtgärder i samband med besöket:

1. Skyddskläder ska användas. Byte till och från skyddskläder ska ske på anvisad plats.
2. Relevant rengöring och desinfektion av händer och andra exponerade delar av kroppen ska utföras enligt anvisningar från den ansvariga veterinären eller Jordbruksverket.
3. Transportmedel ska rengöras och desinficeras enligt anvisningar från den ansvariga veterinären eller Jordbruksverket.

18 § Använda skyddskläder ska tas omhand i enlighet med instruktioner från den ansvariga veterinären eller Jordbruksverket.

Biosäkerhetsåtgärder vid kontakt med misstänkt smittade djur eller misstänkt kontaminerade produkter och annat material

19 § Den som vid andra tillfällen och på annat sätt än vad som anges i 13 § hanterar djur som misstänks vara smittade med den aktuella åtgärdssjukdomen ska vid kontakterna med djuren vidta biosäkerhetsåtgärder och använda skyddskläder i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner. Samma sak gäller för den som hanterar hela eller delar av djurkroppar, produkter eller annat material som misstänks vara kontaminerade med det aktuella smittämnet.

Aktörers och sällskapsdjurhållares skyldigheter vid misstanke om en åtgärdssjukdom

20 § Vid misstanke om en åtgärdssjukdom hos hållna djur på en anläggning ska aktören på begäran av Jordbruksverket utan dröjsmål upprätta en förteckning över följande:

1. Djurarter, djurkategorier och antalet djur som hålls på anläggningen. När det gäller fjäderfä får antalet uppskattas.
2. Det individuella identifieringsnumret på alla djur som måste ha individuell identifiering i enlighet med kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/2035 av den 28 juni 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om anläggningar som håller landlevande djur och kläckerier samt om spårbarhet för vissa landlevande djur och kläckägg⁷.
3. Djurarter, djurkategorier och antalet hållna djur av berörda djurarter som har fötts, dött, uppvisat kliniska tecken på eller troligen är smittade av den aktuella sjukdomen på anläggningen.

⁷ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/2035 av den 28 juni 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om anläggningar som håller landlevande djur och kläckerier samt om spårbarhet för vissa landlevande djur och kläckägg, EUT L 314, 5.12.2019, s. 115, (Celex 32019R2035).

4. Alla produkter, material och ämnen som troligen är kontaminerade med eller troligen överför sjukdomen på anläggningen.
5. Om det är aktuellt, alla platser på anläggningen där det troligen är möjligt för sjukdomsvektorer för sjukdomen att överleva.

Aktören ska se till att förteckningen enligt första stycket hålls uppdaterad.

21 § Vid misstanke om en åtgärdssjukdom hos sällskapsdjur ska sällskapsdjurshållaren på begäran av Jordbruksverket utan dröjsmål upprätta en förteckning över följande:

1. Djurarter, djurkategorier och antalet djur som finns i hushållet.
2. Det individuella identifieringsnumret på alla djur som måste ha individuell identifiering i enlighet med kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/2035 eller enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.
3. Djurarter, djurkategorier och antalet hållna djur av berörda djurarter som har fötts, dött, uppvisat kliniska tecken på eller troligen är smittade eller kontaminerade med den aktuella sjukdomen i hushållet.

Sällskapsdjurshållaren ska se till att förteckningen enligt första stycket hålls uppdaterad.

5 KAP. ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR PÅ ANLÄGGNINGAR DÄR EN ÅTGÄRDSSJUKDOM HAR BEKRÄFTATS HOS HÅLLNA LAND-LEVANDE DJUR

Tillträde samt krav på biosäkerhetsåtgärder

Tillträde till anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats

1 § Ett beslut från Jordbruksverket om förbud mot eller begränsningar vad gäller tillträde till anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats gäller inte för de personer som anges i 4 kap. 13 § första stycket 1–5.

Personerna enligt första stycket ska i samband med besök på anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats följa de biosäkerhetsåtgärder som anges i 4 kap. 17 § 1–3 och 18 §.

Biosäkerhetsåtgärder vid kontakt med djur eller produkter på anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats

2 § En aktör som ansvarar för anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats ska se till att det på de platser som den ansvariga veterinären anvisar finns skyddskläder och utrustning för rengöring och desinficering av personer och transportmedel i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner.

3 § Aktören enligt 2 § ska se till att alla besökare vidtar de biosäkerhetsåtgärder som anges i 4 kap. 16 § 1–3 och 17 § i samband med besöket. Aktören ska även se till att alla transportmedel rengörs och desinficeras i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner innan de lämnar anläggningen.

Biosäkerhetsåtgärder vid kontakt med djur, produkter eller annat material från anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats

4 § Den som vid andra tillfällen och på annat sätt än vad som anges i 1 § kommer i kontakt med djur från anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats ska vid kontakterna med djuren vidta biosäkerhetsåtgärder och använda skyddskläder i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner. Samma sak gäller för den som kommer i kontakt med hela eller delar av djurkroppar, produkter eller annat material från anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats.

Slakt eller avlivning av djur på anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats

5 § Av 9 § epizootiförordningen framgår hur värdering ska göras av djur som slaktas eller avlivas på grund av en sjukdom som omfattas av epizootilagen⁸. Efter tillstånd från Jordbruksverket får djuren slaktas eller avlivas även om de inte har värderats. En värdering av djuren ska i så fall ske efter slakten eller avlivningen.

6 § En aktör som ansvarar för sådana anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats ska se till att djur av berörda djurarter inte avlivas förrän Jordbruksverket har beslutat att så ska ske.

Transporter av djur, produkter, foder och andra material

7 § Transporter av djur, produkter, foder och andra material som kan överföra det aktuella smittämnet från en anläggning där en åtgärdssjukdom har bekräftats får endast genomföras efter beslut från Jordbruksverket eller den länsstyrelse som Jordbruksverket bestämmer. Samma sak gäller för transporter av djur, produkter, foder och andra material som kan överföra det aktuella smittämnet från en anläggning eller plats som har en epidemiologisk koppling till den bekräftade smittade anläggningen och som har belagts med förflyttningsrestriktioner.

8 § Den som transporterar djur, produkter, foder och annat material enligt 7 § ska uppfylla följande krav:

1. Vid transport av djur till slakterier eller andra avlivningsplatser ska föraren av transportmedlet säkerställa att lastning inte sker förrän den ansvariga veterinären är på plats om inte Jordbruksverket har lämnat andra instruktioner. Detta gäller även vid transport av produkter, foder och annat material som kan överföra det aktuella smittämnet till steriliserings- eller förbränningsanläggningar eller andra platser för oskadliggörande.
2. Vid på- och avlastning av djur, produkter och annat material som kan överföra det aktuella smittämnet ska föraren placera transportmedlet på ett sådant sätt att risken för smittspridning i samband med lastningen blir så liten som möjligt. Föraren ska också undvika direkt kontakt med djuren, produkterna, fodret eller materialet när dessa lastas på och av transportmedlet.
3. Vid transporter av djur eller produkter ska föraren av transportmedlet medföra ett sådant dokument som anges i 9 §.

9 § Innan en transport enligt 8 § påbörjas ska den ansvariga veterinären i ett dokument ange och intyga följande:

1. Uppgifter om avsändaren:

⁸ De sjukdomar som omfattas av epizootilagen anges i bilaga 1 till dessa föreskrifter.

- a) Anläggningens namn och fastighetsbeteckning och besöksadress samt i vilken kommun och län anläggningen är belägen. Om det är aktuellt ska även anges anläggningsnummer.
 - b) Aktörens namn och kontaktuppgifter.
2. Uppgifter om transporten:
- a) Transportbilens registreringsnummer.
 - b) Uppgift om transporten avser levande djur eller kadaver.
 - c) Om transporten avser levande djur ska djurart och antal djur anges.
3. Intygande av ansvarig veterinär om att transporten är avsänd enligt 1 och 2 samt förseglad, om Jordbruksverket har beslutat om detta. Intyget sker genom veterinärens underskrift.
4. Intygande veterinärs namn och veterinärnummer samt kontaktuppgifter.⁹
- Veterinären ska överlämna dokumentet enligt första stycket till den som utför transporten enligt 7 §.

10 § Den som tar emot en transport enligt 7 § ska i det dokument som avses i 9 § intyga att han eller hon har tagit emot transporten samt har brutit transportens försegling, om Jordbruksverket har beslutat att en försegling ska ske. Mottagandet samt intyget av brytningen av förseglingen ska ske genom att mottagaren undertecknar dokumentet. Mottagaren av transporten ska därefter skicka kopior på dokumentet digitalt till den myndighet som har gett tillstånd till transporten, till länsstyrelsen i det län där den avsändande anläggningen är belägen samt till länsstyrelsen i det län där den mottagande anläggningen är belägen.

Rengöring och desinfektion på anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats

11 § En aktör som ansvarar för sådana anläggningar där en åtgärdssjukdom har bekräftats ska se till att rengöring och desinfektion sker i enlighet med en saneringsplan som har beslutats av Jordbruksverket. Andra rengöringsåtgärder får endast vidtas i samråd med Jordbruksverket.

Med rengöring och desinfektion enligt första stycket avses dels preliminär rengöring och desinfektion samt slutlig rengöring och desinfektion av anläggningen eller platsen, dels oskadliggörande av följande:

1. Kadaver, djurprodukter inklusive avelsmaterial, avfall, kasserat material och annat som innehåller eller misstänks innehålla det aktuella smittämnet.
2. Fast gödsel, strö, foder och liknande som innehåller eller misstänks innehålla smitta som ska bekämpas.
3. Flytgödsel, gödselvatten och urin som innehåller eller misstänks innehålla det aktuella smittämnet.
4. Avloppsvatten och spillvatten som innehåller eller misstänks innehålla det aktuella smittämnet.

6 KAP. ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR I RESTRIKTIONSZONEN

⁹ Informationen enligt den här bestämmelsen kan med fördel fyllas i på blankett *Epi 6 Följesedel för transport till slakt/avlivning alternativt kadaver till destruktion* som finns att hämta i Jordbruksverkets webbutik (webbutiken.jordbruksverket.se).

1 § Bestämmelserna i 2–11 §§ gäller för andra anläggningar i restriktionszonen än den anläggning där en åtgärdssjukdomen har bekräftats.

Åtgärder på anläggningar i restriktionszonen som håller djur av berörda djurarter

2 § En aktör som ansvarar för en anläggning i restriktionszonen som håller djur av berörda djurarter ska se till att det finns skyddskläder samt utrustning för rengöring och desinficering av personer och transportmedel i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner.

3 § Aktören enligt 2 § ska se till att alla besökare vidtar de biosäkerhetsåtgärder som anges i 4 kap. 17 § 1–3 och 18 § i samband med besöket. Aktören ska även se till att alla transportmedel rengörs och desinficeras i enlighet med Jordbruksverkets anvisningar innan de lämnar anläggningen.

4 § Den som besöker anläggningar som håller djur av berörda djurarter ska använda skyddskläder och utrustning för rengöring och desinficering i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner. Jordbruksverkets instruktioner förmedlas av aktören.

5 § Utöver det som anges i 2–3 §§ ska en aktör som ansvarar för en anläggning som håller djur av berörda djurarter även se till att följande åtgärder vidtas:

1. Djur av berörda djurarter på en anläggning ska hållas åtskilda från
 - a) djur av berörda djurarter som hålls på andra anläggningar,
 - b) djur av icke berörda djurarter, samt
 - c) vilda djur.
2. Om det är aktuellt ska lämpliga metoder användas för bekämpning av insekter, gnagare och andra sjukdomsvektorer på och runt anläggningen.
3. Journaler ska föras över alla besökare på anläggningen. Journalerna ska hållas uppdaterade och Jordbruksverket ska på begäran ges tillgång till dem.
4. Hela kroppar eller delar av döda eller avlivade hållna djur av mottagliga arter ska bortskaffas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter)¹⁰.

Kravet på journalföring enligt första stycket 3 gäller inte på anläggningar som håller djur av följande djurkategorier under förutsättning att besökare inte har tillträde till de utrymmen och områden där djuren hålls:

1. Djur som hålls på en avgränsad anläggning.
2. Djur som hålls för vetenskapliga ändamål eller i syfte att bevara skyddade eller utrotningshotade arter.
3. Djur som officiellt registrerats i förväg som sällsynta raser.
4. Djur som har ett vederbörligen motiverat högt avelsvärde, kulturellt värde eller utbildningsvärde.

¹⁰ EUT L 300, 14.11.2009, s. 1 (Celex 32009R1069).

6 § En aktör som ansvarar för en anläggning som håller djur av berörda djurarter ska omedelbart kontakta Jordbruksverket om det uppstår en ökning av sjuklighet eller dödlighet hos djuren eller betydande produktionsminskningar.

Första stycket gäller inte om det är uppenbart att den ökade sjukligheten eller dödligheten hos djuren beror på olycksfall eller annan fysisk skada.

7 § Den som håller sällskapsdjur av berörda djurarter ska omedelbart kontakta Jordbruksverket om det uppstår en ökning av sjuklighet eller dödlighet hos djuren.

Första stycket gäller inte om det är uppenbart att den ökade sjukligheten eller dödligheten hos djuren beror på olycksfall eller annan fysisk skada.

Biosäkerhetsåtgärder för den som hanterar djur av berörda djurarter, produkter eller annat material på livsmedels- och foderföretag, gränskontrollstationer, anläggningar för animaliska biprodukter eller andra berörda platser i restriktionszonen, inklusive transportmedel

8 § Den som ansvarar för livsmedels- och foderföretag, gränskontrollstationer, anläggningar för animaliska biprodukter eller andra berörda platser i restriktionszonen, inklusive transportmedel, där det finns djur av berörda djurarter ska vidta följande åtgärder:

1. Se till att det finns skyddskläder samt utrustning för rengöring och desinficering av personer och transportmedel. Desinfektionsmedlet ska vara verksamt mot det aktuella smittämnet.
2. Se till att alla besökare vidtar de biosäkerhetsåtgärder som anges i 4 kap. 17 § 1–3 och 18 § i samband med besöket.
3. Se till att alla transportmedel rengörs och desinficeras innan de lämnar livsmedels- eller foderföretaget, gränskontrollstationen, anläggningen för animaliska biprodukter eller den berörda platsen.

Åtgärderna enligt första stycket 1–3 ska även vidtas om det på livsmedels- och foderföretagen, gränskontrollstationerna, anläggningarna för animaliska biprodukter eller andra berörda platserna i restriktionszonen, inklusive transportmedlen, finns hela eller delar av djurkroppar, produkter eller annat material med ursprung från djur av berörda djurarter.

Andra stycket gäller inte vid hantering av säkra varor när det gäller den aktuella sjukdomen, produkter av animaliskt ursprung som har genomgått relevant behandling i enlighet med bilaga VII i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/687 eller konsumentförpackade varor.

Förebyggande slakt eller annan förebyggande avlivning på anläggningar i restriktionszonen som håller djur av berörda djurarter

9 § Om Jordbruksverket har beslutat om förebyggande slakt eller annan förebyggande avlivning på en anläggning i en restriktionszon som håller djur av berörda djurarter ska den aktör som ansvarar för anläggningen följa det som anges i 5 kap. 5 och 6 §§.

Provtagning i restriktionszonen vid utbrott av en A-sjukdom

10 § Vid ett utbrott av en A-sjukdom får provtagning på anläggningar i en restriktionszon som håller djur av berörda djurarter för andra ändamål än att bekräfta eller utesluta

förekomsten av den aktuella sjukdomen endast ske efter Jordbruksverkets godkännande.

7 KAP. YTTERLIGARE ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR I RESTRIKTIONSZONEN VID ETT UTBROTT AV AVIÄR INFLUENZA ELLER NEWCASTLESJUKA

1 § Utöver de åtgärder och begränsningar som anges i 6 kap. gäller inom en restriktionszon som har upprättats med anledning av ett utbrott av aviär influensa eller Newcastlejuka även följande:

1. Fjäderfä och fåglar i fångenskap ska hållas inomhus.
2. En aktör som ansvarar för en anläggning som håller fjäderfä ska regelbundet övervaka djurens hälsostatus i syfte att tidigt upptäcka misstänkta fall av aviär influensa respektive Newcastlejuka.

2 § En aktör som ansvarar för en anläggning som håller fjäderfä och som ligger i en skyddszon som har upprättats med anledning av ett utbrott av Newcastlejuka ska rapportera in produktionsdata i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner.

3 § Om Jordbruksverket inte har fattat ett särskilt beslut om att upprätta ett högriskområde för högpatoget aviär influensa i hela eller delar av landet enligt 9 kap. 5 § gäller inom restriktionszonen följande:

1. Ankor, gäss, strutsfåglar samt fjäderfä som hålls i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt och som av djurskyddsskäl inte kan hållas inomhus ska istället hållas inhägnade. De inhägnade djuren ska ges foder och dricksvatten inomhus eller under ett skydd utomhus som förhindrar att vilda fåglar kommer i kontakt med foder och dricksvatten.
2. En inhägnad för andfåglar som hålls i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt ska vara täckt med nät över hela ytan. Nätet ska hindra vilda and- och vadarfåglar från att ta sig in i inhägnaden.

8 KAP. VILLKOR FÖR VISS VERKSAMHET SAMT TRANSPORTER INOM, TILL, FRÅN ELLER GENOM RESTRIKTIONSZONEN VID ETT UTBROTT AV EN A-SJUKDOM

Förbud mot viss verksamhet samt transporter inom, till eller från restriktionszonen vid ett utbrott av en a-sjukdom

1 § Vid ett utbrott av en A-sjukdom är det förbjudet att bedriva verksamhet med djur av berörda djurarter eller produkter av sådana djur och andra material som kan vara kontaminerade med det aktuella smittämnet inom, till och från restriktionszonen i enlighet med tabellen i bilaga VI till kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/687.

2 § Utöver förbudet mot viss verksamhet enligt 1 § är det även förbjudet att transportera djur av berörda djurarter eller produkter av sådana djur och andra material som kan vara kontaminerade med det aktuella smittämnet inom, till och från restriktionszonen i enlighet med tabellen i bilaga VI till kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/687.

3 § Förbuden enligt 1 och 2 §§ gäller inte för följande produkter:

1. Produkter av animaliskt ursprung som anses vara säkra varor, i enlighet med bilaga VII till kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/687, när det gäller den aktuella sjukdomen.
2. Produkter av animaliskt ursprung som har genomgått relevant behandling i enlighet med bilaga VII till kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/687.
3. Produkter eller andra material som kan sprida den aktuella sjukdomen och som har framställts före den övervakningsperiod som fastställs i bilaga II till kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/687 för den aktuella sjukdomen, räknat bakåt från den dag då misstanken anmäldes.
4. Produkter som har framställts i skyddszonen och som härrör från hållna djur av berörda djurarter och som har
 - a) hållits utanför skyddszonen,
 - b) hållits och slaktats utanför skyddszonen, eller
 - c) hållits utanför skyddszonen och slaktats i skyddszonen.
5. Framställda produkter.

Produkter enligt första stycket 1–5 som under produktion, lagring och transport inte har hållits klart åtskilda från produkter som inte får sändas från restriktionszonen enligt 1 och 2 §§, eller enligt ett av Jordbruksverket meddelat beslut, omfattas av förbuden enligt 1 och 2 §§.

Tillstånd för transport av hållna djur av berörda djurarter och produkter av sådana djur inom, till och från restriktionszonen

4 § Genom undantag från förbudet enligt 2 § kan Jordbruksverket eller den länsstyrelse som Jordbruksverket bestämmer efter en riskbedömning ge tillstånd för sådana transporter av djur av berörda djurarter och produkter av dem inom, till och från restriktionszonen som anges i bilaga 2 till dessa föreskrifter.

5 § En ansökan om tillstånd för transport enligt 4 § ska skickas till Jordbruksverket eller den länsstyrelse som Jordbruksverket har bestämt och innehålla följande uppgifter:

1. Aktörens namn och kontaktuppgifter.
2. Namn och kontaktuppgifter till den som ska utföra transporten.
3. Registreringsnummer på den eller de transportbilar som ska användas vid transporten. Om släp ska användas ska även registreringsnumret på släpet anges.
4. Datum och tidpunkt för transporten.
5. Orsaken till transporten.
6. Från respektive till vilken anläggning djuren flyttas samt planerad rutt.
7. Vilket eller vilka djurslag alternativt vilka produkter som ska transporteras.
8. Vid transport av djur eller djurkroppar ska om möjligt anges antalet djur och djurkroppar av varje djurslag samt djurens individuella identitet. Vid transport av produkter ska om möjligt anges vilka produkter som avses, mängd och eventuell märkning.

En ansökan enligt första stycket ska göras senast tre arbetsdagar före den planerade förflyttningen. För sådana förflyttningar som måste ske inom tre dagar från beslutet om restriktionszonerna ska ansökan göras så fort som möjligt.

Transporter av hållna djur av berörda djurarter och produkter av sådana djur genom restriktionszonen

6 § Transporter av hållna djur av berörda djurarter och produkter av sådana djur som genomförs genom restriktionszonen ska ske

1. utan uppehåll eller avlastning i restriktionszonen,
2. företrädesvis på huvudleder för motor- och järnvägstrafik, och
3. på avstånd från anläggningar som håller djur av berörda djurarter.

Krav på transporter av hållna djur av berörda djurarter och produkter av sådana djur inom, till, från och genom restriktionszonen

7 § Den som genomför för en transport i enlighet med ett tillstånd enligt 4 § eller enligt 6 § ska se till att de transportmedel som används uppfyller följande krav:

1. De är konstruerade och underhålls på ett sådant sätt att inga djur, produkter eller föremål som utgör en risk för djurhälsan läcker ut eller försvinner.
2. De rengörs och desinficeras omedelbart efter varje transport av djur, produkter eller föremål som utgör en risk för djurhälsan, och vid behov desinficeras igen och under alla omständigheter torkas eller får torka före varje ny lastning av djur eller produkter.
3. De har, om det är aktuellt, varit föremål för åtgärder för bekämpning av insekter och gnagare före transporten.

Rengöringen och desinfektionen enligt första stycket 2 ska

1. utföras i enlighet med Jordbruksverkets anvisningar, och
2. dokumenteras på lämpligt sätt.

8 § Den som utför en transport med ett tillstånd enligt 4 § ska föra journaler som innehåller åtminstone följande uppgifter:

1. Namn och kontaktuppgifter till den som utför transporten.
2. Från respektive till vilken anläggning djuren flyttas samt transportväg.
3. Datum och tidpunkt för transporten.
4. Vid transport av djur eller djurkroppar ska om möjligt anges antalet djur och djurkroppar av varje djurslag samt djurens individuella identitet. Vid transport av produkter ska om möjligt anges vilka produkter som avses, mängd och eventuell märkning.

9 § De journaler som avses i 8 § ska förvaras i fordonet under transporten och därefter sparas minst i tre år.

10 § En transport med ett tillstånd enligt 4 § och som Jordbruksverket har beslutat ska förseglas ska åtföljas av ett dokument utfärdat av den ansvariga veterinären. Veterinären ska i dokumentet ange och intyga följande:

1. Uppgifter om avsändaren:

- a) Anläggningens namn, anläggningsnummer, fastighetsbeteckning och besöksadress samt i vilken kommun och vilket län anläggningen är belägen.
 - b) Aktörens namn och kontaktuppgifter.
2. Uppgifter om transporten:
 - a) Transportbilens registreringsnummer.
 - b) Djurart och antal djur.
 3. Intygande av undertecknad veterinär om att transporten är avsänd enligt 1 och 2 samt förseglad. Intygandet sker genom veterinärens underskrift.
 4. Intygande veterinärs namn och veterinärnummer samt kontaktuppgifter.¹¹

Veterinären ska överlämna dokumentet enligt första stycket till den som utför transporten.

11 § Den som tar emot en förseglad transport ska i det dokument som medföljer transporten intyga att han eller hon har tagit emot transporten samt har brutit transportens försegling, om Jordbruksverket har beslutat att en försegling ska ske. Mottagandet samt intygandet av brytningen av förseglingen ska ske genom mottagarens underskrift och namnförtydligande. Mottagaren av transporten ska därefter skicka kopior på dokumentet via e-post till Jordbruksverket och länsstyrelsen i det län där den avsändande anläggningen är belägen.

9 KAP. ÅTGÄRDER OCH BEGRÄNSNINGAR VID ETT BEKRÄFTAT UTBROTT AV EN ÅTGÄRDSSJUKDOM HOS VILDA LANDLEVANDE DJUR

Skyldigheter för aktörer och sällskapsdjurshållare i den smittade zonen

1 § En aktör som ansvarar för anläggningar som håller djur av berörda djurarter i den smittade zonen ska omedelbart kontakta Jordbruksverket om det hos de hållna djuren uppstår en ökning av sjuklighet eller dödlighet eller betydande produktionsminskningar.

Första stycket gäller inte om det är uppenbart att den ökade sjukligheten eller dödligheten hos djuren beror på olycksfall eller annan fysisk skada.

2 § Den som håller sällskapsdjur av berörda djurarter i den smittade zonen ska omedelbart kontakta Jordbruksverket om det uppstår en ökning av sjuklighet eller dödlighet hos sällskapsdjuren.

Första stycket gäller inte om det är uppenbart att den ökade sjukligheten eller dödligheten hos djuren beror på olycksfall eller annan fysisk skada.

Förbud mot transporter av vilda djur av berörda djurarter samt produkter av dessa djur

3 § Vid ett utbrott av en åtgärdssjukdom hos vilda djur är alla transporter av vilda djur av berörda djurarter samt produkter av dessa djur inom och från den smittade zonen förbjudna.

¹¹ Informationen enligt den här bestämmelsen kan med fördel fyllas i på blankett *Epi 6 Följesedel för transport till slakt/avlivning alternativt kadaver till destruktion* som finns att hämta i Jordbruksverkets webbutik (webbutiken.jordbruksverket.se).

Biosäkerhetsåtgärder vid kontakt med djur, produkter eller annat material som är eller misstänks vara smittade respektive kontaminerade med det aktuella smittämnet

4 § Den som hanterar hela eller delar av djurkroppar från vilda djur som är eller misstänks vara smittade med en åtgärdssjukdom ska vid kontakten med djuren vidta biosäkerhetsåtgärder och använda skyddskläder. Samma sak gäller för den som hanterar produkter av sådana djur eller annat material som är eller kan vara kontaminerade med det aktuella smittämnet.

Åtgärder vid bekräftat utbrott av högpatoen aviär influensa hos vilda fåglar

5 § Bestämmelserna i 6 § är endast tillämpliga om Jordbruksverket har fattat ett särskilt beslut om att upprätta ett högriskområde för högpatoen aviär influensa i hela eller delar av landet. Ett sådant beslut syftar till att genom förebyggande biosäkerhetsåtgärder minska risken för överföring av högpatoen aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä eller andra fåglar som hålls i fångenskap.

6 § Inom ett högriskområde för högpatoen aviär influensa gäller följande, om inte Jordbruksverket har beslutat annat:

1. Utställningar, tävlingar, marknader, uppvisningar, kulturella evenemang och liknande arrangemang där fåglar sammanförs är förbjudna. Förbudet gäller samtliga fågelarter och oavsett plats för arrangemanget. Förbudet gäller dock inte verksamheten i djurparker och på cirkusar. Förbudet gäller inte heller arrangemang där fåglar som permanent hålls i privatbostäder sammanförs.
2. Fjäderfä ska antingen hållas inomhus eller i avgränsade utrymmen utomhus där de förhindras komma i kontakt med vilda fåglar med hjälp av nät, tak, horisontella tyger eller på andra lämpliga sätt.
3. Fjäderfä ska ges foder och dricksvatten inomhus eller under ett skydd som förhindrar att vilda fåglar kommer i kontakt med foder eller dricksvatten som är avsett för fjäderfäna.
4. Fåglar i fångenskap som hålls utomhus ska hållas inhägnade i enlighet med Jordbruksverkets instruktioner. Om det krävs för djurens välbefinnande får de ges tillgång till badvatten i en behållare i inhägnaden under förutsättning att vilda and- och vadarfåglar förhindras att förorena vattnet.
5. Aktörer som har produktion av fjäderfä och andfåglar i separata utrymmen på anläggningen ska använda separata skodon vid besök i de olika utrymmena. Skodonen får inte användas utanför de utrymmen där fåglarna hålls. Alla personer som kommer i kontakt med djuren ska tvätta händerna både före och efter sådan kontakt.
6. Frisläppande av fjäderfä som hålls i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt får endast ske efter godkännande av Jordbruksverket samt efter att fjäderfäna har testats virologiskt med negativt resultat för aviär influensa på prover som har tagits från varje produktionsenhet högst 48 timmar före frisläppandet.
7. Aktörer som sätter ut fjäderfä i naturen i syfte att vidmakthålla stammen av fjädervilt ska föra journal över samtliga utsättningsplatser samt för respektive utsättningsplats ange antal fjäderfän, art och datum för varje utsättning. Journalerna ska bevaras i minst ett år och kunna uppvisas på begäran av Jordbruksverket.

8. Aktörer som håller fjäderfä eller fåglar i fångenskap ska regelbundet övervaka fåglarnas hälsostatus i syfte att tidigt misstänka fall av aviär influensa.

Denna författning träder i kraft den (dag) (månad) (år). Genom författningen upphävs

1. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:102) om epizootiska sjukdomar,
2. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:98) om förebyggande och bekämpning av epizootiska sjukdomar,
3. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:8) om vissa skyddsåtgärder med anledning av aviär influensa i flera länder i Asien,
4. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:58) med anledning av grundad misstanke om och utbrott av Newcastlesjuka hos fjäderfä och andra fåglar,
5. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:96) om skyddsåtgärder med anledning av Newcastlesjuka i Bulgarien,
6. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:97) om skyddsåtgärder med anledning av högpatogen aviär influensa i Republiken Sydafrika,
7. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:8) om skyddsåtgärder när högpatogen aviär influensa av subtyp H5 har konstaterats och N1 misstänks eller bekräftats hos vilda fåglar i Sverige,
8. Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2007:17) om förebyggande åtgärder mot överföring av högpatogen aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä eller andra fåglar som hålls i fångenskap,
9. Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2007:56) om skyddsåtgärder vid misstänkt eller bekräftat utbrott av aviär influensa hos fjäderfä eller andra fåglar i fångenskap i Sverige,
10. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2008:42) om åtgärder med anledning av fall av blåtunga,
11. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2008:43) om provtagning av idisslare för att kartlägga förekomst av blåtunga och om obligatorisk vaccination,
12. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:14) om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar.

CHRISTINA NORDIN

Handläggare.

(Smittbekämpningsenheten)

Bilaga 1

ÅTGÄRDSSJUKDOMAR RESPEKTIVE SJUKDOMAR SOM OMFATTAS AV EPIZOOTILAGEN

I denna bilaga gäller följande:

1. I kolumn 1 anges åtgärdssjukdomarna.
2. I kolumn 2 anges vilka djurarter eller grupp av djurarter hos vilka respektive åtgärdssjukdom ska bekämpas. Med beteckningen ”2018/1882” i kolumn 2 avses respektive djurarter eller grupp av djurarter som anges i kolumnen ”Djurarter och kategorier av djurarter” i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1882 av den 3 december 2018 om tillämpningen av vissa bestämmelser om förebyggande och bekämpning av sjukdom för kategorier av förtecknade sjukdomar och om fastställande av en förteckning över djurarter och grupper av djurarter som utgör en betydande risk för spridning av dessa förtecknade sjukdomar¹².
3. I kolumn 3 är de djursjukdomar som omfattas av epizootilagen markerade med ett ”x”.

A-sjukdomar som ska bekämpas med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429

<i>Åtgärdssjukdom</i>	<i>Berörda djurarter</i>	<i>Omfattas av epizootilagen</i>
Afrikansk hästpest	Enligt 2018/1882	x
Afrikansk svinpest	Enligt 2018/1882	x
Boskapspest	Enligt 2018/1882	x
Elakartad lungsjuka hos nötkreatur (CBPP)	Enligt 2018/1882	x
Elakartad lungsjuka hos get (CCPP)	Enligt 2018/1882	
Epizootisk hematopoietisk nekros (EHN)	Enligt 2018/1882	
Får- och getkoppor	Enligt 2018/1882	x
Högpatogen aviär influensa	Enligt 2018/1882	x
Infektion med yellowheadvirus (YHD)	Enligt 2018/1882	
Klassisk svinpest	Enligt 2018/1882	x

¹² EUT L 308, 4.12.2018, s. 21, (Celex 32018R1882).

Lumpy skin disease	Enligt 2018/1882	x
Mikrocytos (infektion med <i>Mikrocytis mackini</i>)	Enligt 2018/1882	
Mul- och klövsjuka	Enligt 2018/1882	x
Newcastlesjuka	Enligt 2018/1882	x
Perkinsos (infektion med <i>Perkinsus marinus</i>)	Enligt 2018/1882	
Peste des petits ruminants	Enligt 2018/1882	x
Rift Valley fever	Enligt 2018/1882	x
Rots (infektion med <i>Burkholderia mallei</i>)	Enligt 2018/1882	
Taura-syndrom (TS)	Enligt 2018/1882	

B-sjukdomar som ska bekämpas med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429

Åtgärdsjukdom	Berörda djurarter	Omfattas av epizootilagen
Brucellos (infektion med <i>Brucella abortus</i> , <i>B. melitensis</i> eller <i>B. suis</i>)	Enligt 2018/1882	x ¹³
Rabies	Enligt 2018/1882	x
Tuberkulos (infektion med <i>Mycobacterium tuberculosis</i> -komplexet, MBTC (<i>M. bovis</i> , <i>M. tuberculosis</i> eller <i>M. caprae</i>))	Enligt 2018/1882	x

C-sjukdomar som ska bekämpas med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429

Åtgärdsjukdom	Berörda djurarter	Omfattas av epizootilagen
Alveolär echinococcus (infektion med <i>Echinococcus multilocularis</i>)	Enligt 2018/1882	
Aujeszkys sjukdom	Enligt 2018/1882	x
Blåtunga (serotyperna 1–24)	Enligt 2018/1882	x
Bonamios (infektion med <i>Bonamia ostreae</i> eller <i>Bonamia exitiosa</i>)	Enligt 2018/1882	

¹³ Gäller livsmedelsproducerande djur.

SJVFS 2021:XX

Bovin virusdiarré	Enligt 2018/1882	
Enzootisk bovin leukos	Enligt 2018/1882	
Epizootic haemorrhagic disease (EHD)	Enligt 2018/1882	
Infektiös bovin rhinotrakeit/ infektiös pustulär vulvovaginit/ infektiös bovin balanopostit	Enligt 2018/1882	x
Infektion med HPR-deleted infektiös laxanemi virus (ILA)	Enligt 2018/1882	x
Infektion med White Spot Syndrome Virus (WSSV)	Enligt 2018/1882	
Infektiös hematopoietisk nekros (IHN)	Enligt 2018/1882	x
Marteilios (infektion med <i>Marteilia refringens</i>)	Enligt 2018/1882	
Viral hemorragisk septikemi (VHS)	Enligt 2018/1882	x

Sjukdomar som ska bekämpas med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001

<i>Åtgärdssjukdom</i>	<i>Berörda djurarter</i>	<i>Omfattas av epizootilagen</i>
Transmissibla spongiforma encefalopatier (TSE)	Enligt artikel 3.1 h i förordning (EG) nr 999/2001	x

Sjukdomar som ska bekämpas med stöd av epizootilagen (1999:657)

<i>Åtgärdssjukdom</i>	<i>Berörda djurarter</i>	<i>Omfattas av epizootilagen</i>
Brucellos (infektion med <i>Brucella ovis</i>)	Enligt 2018/1882	x
Brucellos (infektion med <i>Brucella</i> spp. förutom <i>B. abortus</i> , <i>B. melitensis</i> , <i>B. suis</i> , <i>B. ovis</i> och <i>B. canis</i>)	Livsmedelsproducerande djur	x
Filovirusjukdom hos primater	Primater	x
Infektiös pankreasnekros (IPN) utom genogrupp 2 (tidigare serotyp ab)	Fisk	x
Japansk encefalit (JE)	Enligt 2018/1882	x

Lågpatoogen aviär influensa	Enligt 2018/1882	x ¹⁴
Mjältbrand	Enligt 2018/1882	x
Paratuberkulos	Enligt 2018/1882	x
Porcint reproduktivt och respiratoriskt syndrom (PRRS)	Enligt 2018/1882	x
Tuberkulos (infektion med <i>Mycobacterium tuberculosis</i> -komplexet, <i>M.bovis</i> , <i>M. tuberculosis</i> eller <i>M. caprae</i>)	Enligt 2018/1882	x
Venezuelansk hästencefalomyelit (VEE)	Enligt 2018/1882	x
Vesikulär stomatit	Nötkreatur, får, get, hästdjur, gris	x
Vesikulär svinsjuka (swine vesicular disease)	Gris	x
Vårviremi hos karp (SVC)	Fisk	x
Västlig hästencefalomyelit (WEE)	Enligt 2018/1882	x
West Nile-feber	Enligt 2018/1882	x
Östlig hästencefalomyelit (EEE)	Enligt 2018/1882	x

Sjukdomar som ska bekämpas med stöd av lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m.¹⁵

¹⁴ Undantaget LPAI hos vilda fåglar.

¹⁵ Sjukdomar som inte bekämpas med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 samt till denna förordning antagna genomförandeförordningar och delegerade förordningar, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 eller epizootilagen (1999:657). Lagen om provtagning på djur, m.m. medger att Jordbruksverket får besluta om åtgärder mot smittsamma sjukdomar om det bedöms nödvändigt.

TRANSPORTER SOM KAN TILLÅTAS INOM, TILL OCH FRÅN RESTRIKTIONSZONEN

Se 8 kap. 4 §¹⁶

Transporter från en anläggning eller plats i en skyddszon

<i>Vad som ska transporteras</i>	<i>Destination</i>
Hållna djur av berörda djurarter.	Ett slakteri i eller utanför Sverige som ligger <ol style="list-style-type: none"> så nära ursprungsanläggningen som möjligt, i skydds-zonen, i övervakningszonen, när det inte är möjligt att slakta djuren i skydds-zonen, eller så nära övervakningszonen som möjligt, när det inte är möjligt att slakta djuren i restriktions-zonen.
Fjäderfä: Daggamla kycklingar.	En anläggning i Sverige men, om möjligt, utanför restriktionszonen.
Fjäderfä: Värpfärdiga hönor.	En anläggning i Sverige och, om möjligt, i restriktionszonen.
Kläckägg.	Följande anläggningar i Sverige: <ol style="list-style-type: none"> ett kläckeri, eller en anläggning för inomhuskläckning.
Sperma som har samlats från djur av berörda djurarter arter som hålls på godkända anläggningar för avelsmaterial (utom kläckerier) efter det datum då smittan tidigast beräknas ha drabbat anläggningen. Tillstånd kan endast ges efter att restriktionerna i zonen har hävts och under förutsättning att besättningen och djuret är provtagna för den aktuella sjukdomen.	En anläggning i eller utanför Sverige.
Färskt kött och obehandlad mjölk från hållna djur av berörda djurarter, i syfte att köttet och mjölken ska genomgå riskreducerande behandling enligt bilaga VII i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 2020/687.	En bearbetningsanläggning i eller utanför Sverige.

¹⁶ Innan Jordbruksverket eller den länsstyrelse som Jordbruksverket bestämmer kan ge tillstånd till sådana transporter som anges i denna bilaga ska myndigheten bedöma riskerna med ett sådant tillstånd och bedömningen ska visa att risken för spridning av den aktuella sjukdomen är försumbar. Medgivande av tillstånd för transporter kopplade till skydds-zonen sker därtill på de allmänna villkor som framgår av artikel 28.2–7 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/687 samt de särskilda villkor som föreskrivs för respektive transport i artiklarna 29–38 i nämnda förordning. Medgivande av tillstånd för transporter kopplade till övervakningszonen sker på de allmänna villkor som framgår av artikel 43.2–7 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/687 och de särskilda villkor som föreskrivs för respektive transport i artiklarna 44–52 i nämnda förordning.

Färskt fjäderfäkött.	En destination i Sverige.
Ägg avsedda som livsmedel.	Följande destinationer i Sverige: a) en förpackningscentral, eller b) en anläggning för framställning av äggprodukter enligt avsnitt X kapitel II i bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004.
Naturgödsel, inklusive strö och använda ströbäddar efter bearbetning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009.	En bestämd deponi i Sverige.
Foderråvaror av vegetabiliskt ursprung och halm som har producerats i skyddszonen.	En destination inom skyddszonen, eller efter behandling, en anläggning i eller utanför Sverige.
Hållna djur av berörda djurarter.	En anläggning i eller utanför Sverige som har godkänts för bearbetning eller bortskaffande av animaliska produkter.
Produkter.	En anläggning i eller utanför Sverige som har godkänts för bearbetning eller bortskaffande av animaliska biprodukter i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009.

Transporter till en skyddszon

<i>Vad som ska transporteras</i>	<i>Ursprung</i>	<i>Destination</i>
Hållna djur av berörda djurarter.	En anläggning utanför skyddszonen.	Ett slakteri i skyddszonen.
Kläckägg.	En anläggning i Sverige.	Ett kläckeri i skyddszonen.

Transporter från en anläggning eller plats i en övervakningszon

<i>Vad som ska transporteras</i>	<i>Destination</i>
Hållna djur av berörda djurarter.	Ett slakteri som ligger a) så nära ursprungsanläggningen som möjligt i restriktionszonen, eller b) utanför restriktionszonen, så nära restriktionszonen som möjligt, när det inte är möjligt att slakta djuren i restriktionszonen.
Hållna hov- och klövdjur av berörda djurarter.	Betesmarker i övervakningszonen.

SJVFS 2021:XX

Hållna hov- och klövdjur av berörda djurarter för att slutföra produktionscykeln före slakt.	En anläggning som hör till samma distributionskedja i eller utanför Sverige.
Fjäderfä: Daggamla kycklingar.	En anläggning i Sverige.
Fjäderfä: Värpfärdiga hönor.	En anläggning i Sverige.
Kläckägg.	Följande anläggningar i Sverige: a) ett kläckeri, eller b) en anläggning för inomhuskläckning.
Sperma som har samlats från djur av berörda djurarter som hålls på godkända anläggningar för avelsmaterial (utom kläckerier) efter det datum då smittan tidigast beräknas ha drabbat anläggningen. Tillstånd kan endast ges efter att restriktionerna i zonen har hävts och under förutsättning att besättningen och djuret är provtagna för den aktuella sjukdomen.	En anläggning i eller utanför Sverige.
Färskt kött och obehandlad mjölk från hållna djur av berörda djurarter, i syfte att genomgå riskreducerande behandling enligt bilaga VII i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 2020/687.	En bearbetningsanläggning i eller utanför Sverige.
Färskt fjäderfäkött.	En destination i eller utanför Sverige.
Ägg avsedda som livsmedel.	Följande destinationer i Sverige: a) en förpackningscentral, eller b) en anläggning för framställning av äggprodukter enligt avsnitt X kapitel II i bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 .
Naturgödsel, inklusive strö och använda ströbäddar.	a) Utan bearbetning, till en deponi som har godkänts för detta ändamål och som ligger i samma övervakningszon, eller b) efter bearbetning, till en deponi som har godkänts för detta ändamål och som ligger i Sverige.
Foderråvaror av vegetabiliskt ursprung och halm som har producerats i övervakningszonen.	En destination inom övervakningszonen eller, efter behandling, en anläggning i eller utanför Sverige.
Hållna djur av förtecknade arter.	En anläggning i eller utanför Sverige som har godkänts för bearbetning eller bortskaffande av animaliska biprodukter.

Produkter.	En anläggning i eller utanför Sverige som har godkänts för bearbetning eller bortskaflande av animaliska biprodukter.
------------	---

Transporter till en övervakningszon

<i>Vad som ska transporteras</i>	<i>Ursprung</i>	<i>Destination</i>
Hållna djur av berörda djurarter.	En anläggning utanför övervakningszonen.	Ett slakteri i övervakningszonen.
Kläckägg.	En anläggning i Sverige.	Ett kläckeri i övervakningszonen.
Kläckägg.	En anläggning i Sverige.	En anläggning för inomhuskläckning i övervakningszonen.

Konsekvensutredning

Förslag till nya föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar

Enligt förordningen (2007:1244) om särskild konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet som överväger nya eller förändrade regler utreda reglernas kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet. Utredningen ska dokumenteras i en konsekvensutredning.

Inledning

Allmänt om EU:s nya djurhälsoförordning

EU beslutade den 9 mars 2016 en ny djurhälsoförordning¹ (härefter benämnd *EU:s djurhälsoförordning*). Denna förordning började tillämpas den 21 april 2021, med undantag för den del som rör förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte som ska börja gälla först den 22 april 2026. Fram till dess gäller nuvarande lagstiftning på detta område.

EU:s djurhälsoförordning innebär en mer samlad lagstiftning på djurhälsoområdet och den nya förordningen ersätter ett stort antal beslut, direktiv och förordningar på EU-nivå. Förordningen kommer dock inte ersätta samtliga nu gällande EU-rättsakter på djurhälsoområdet. Vissa EU-förordningar kommer fortsätta att gälla, såsom exempelvis den så kallade TSE-förordningen². EU:s djurhälsoförordning är en ramlag och den kompletteras med närmare bestämmelser som kommissionen antar genom delegerade akter och genomförandeakter. EU:s djurhälsoförordning och samtliga delegerade akter och genomförandeakter benämns härefter *EU:s djurhälso-lag*.

EU:s djurhälso-lag är inte bara en konsolidering av tidigare EU-rättsakter på djurhälsoområdet utan innebär även att lagstiftning som tidigare har funnits på nationell nivå nu istället regleras i EU-lagstiftningen.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati.

Regeringen har tillsatt en utredning, Djurhälsolagsutredningen, med syfte att se över den nationella lagstiftningen på djurhälsoområdet med anledning av EU:s djurhälsolag. Syftet med utredningen har varit att anpassa den svenska lagstiftningen till EU:s djurhälsolag samt att få till stånd en modern och sammanhållen lagstiftning med en tydlig systematik. Lagstiftningen ska säkerställa ett gott smittskydd och därigenom tillvarata djurskydds-, folkhälso- och miljötressen samt produktionsekonomiska intressen. Djurhälsolagsutredningen överlämnade betänkandet *En samlad djurhälsoreglering* (SOU 2020:62) till regeringen i oktober 2020.

Utredningen om ny svensk djurhälsolag och djurhälsoförordning är försenad. Lag och förordning fanns därför inte på plats den 21 april 2021 när EU:s djurhälsolag började tillämpas. Jordbruksverket kommer därför i ett första skede anta föreskrifter som har anpassats till EU:s djurhälsolag. Ytterligare anpassningar av föreskrifterna kommer sedan att genomföras i samband med införandet av den nya svenska lagstiftningen.

De nuvarande svenska bestämmelserna på djurhälsoområdet finns huvudsakligen i Jordbruksverkets föreskrifter. Dessa föreskrifter har tillkommit under flera år och många av dem har dessutom ändrats i olika omgångar, vilket har lett till att lagstiftningen är svåröverskådlig. Det finns därför ett behov av att göra lagstiftningen tydligare och mer lättläst samt ge den en ändamålsenlig struktur.

På samma sätt som EU-lagstiftningen kring djurhälsa och smittskydd samlas i EU:s djurhälsolag har Jordbruksverket också valt, med vissa undantag, att föra samman bestämmelser från olika befintliga föreskrifter och skapa färre och mer övergripande författningar på djurhälsoområdet. Syftet är att skapa en modern och sammanhållen struktur med en tydlig systematik och därmed göra föreskrifterna på djurhälsoområdet mer tillgängliga så att berörda parter lättare kan informera sig om gällande regler.

Nya föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar

På EU-nivå fastställdes tidigare bestämmelser om sjukdomsbekämpning i ett antal EU-direktiv som vart och ett innehöll bestämmelser avseende en eller några få djursjukdomar. Många av dessa bestämmelser har nu ersatts av EU:s djurhälsolag, däribland kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/687³. Denna delegerade förordning kompletterar EU:s djurhälsoförordning vad gäller bestämmelser om förebyggande och bekämpning av så kallade förtecknade sjukdomar. Här bör även nämnas kommissionens delegerade förordning 2020/689⁴ som kompletterar EU:s djurhälsoförordning vad gäller bestämmelser om övervakning, utrotningsprogram och sjukdomsfri status för vissa förtecknade sjukdomar och nya sjukdomar.

Syftet med att flytta över bestämmelser från direktiv till förordningar har varit att ge tydliga, harmoniserade och detaljerade bestämmelser för bekämpningar av djursjukdomar i hela EU. Den Europeiska kommissionen har uttalat att ett samlat och tydligt regelverk på området kommer att säkerställa att risken för djursjukdomar hanteras bättre av både behöriga myndigheter och berörda aktörer.

Förtecknade sjukdomar

Vissa bestämmelser i EU:s djurhälsolag är allmänt tillämpliga och gäller utan koppling till en viss överförbar sjukdom. Många bestämmelser är dock sjukdomsspecifika. De sjukdomsspecifika bestämmelserna om förebyggande och bekämpning som föreskrivs i EU:s djurhälsolag

³ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/687 av den 17 december 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om förebyggande och bekämpning av förtecknade sjukdomar.

⁴ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689 av den 17 december 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om övervakning, utrotningsprogram och sjukdomsfri status för vissa förtecknade sjukdomar och nya sjukdomar.

ska tillämpas på sjukdomar som har förtecknats i artikel 5.1 a i EU:s djurhälsoförordning och i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1629⁵.

Vilka åtgärder som ska vidtas mot respektive så kallad förtecknad sjukdom kategoriseras enligt artikel 9.1 i EU:s djurhälsoförordning. Sjukdomar som kategoriseras enligt artikel 9.1 a (a-sjukdomar) ska vara föremål för omedelbara utrotningsåtgärder om de påvisas inom EU. Sjukdomar enligt artikel 9.1 b (b-sjukdomar) är sådana som finns inom unionen och som ska vara föremål för utrotningsprogram med det slutliga målet att de ska utrotas i hela unionen. Kategorisering enligt artikel 9.1 c (c-sjukdomar) innebär att medlemsstater som är fria från sjukdomen, eller har utrotningsprogram som har godkänts av kommissionen och som syftar till frihet, får ansöka om att ställa särskilda krav vid förflyttningar. Detta motsvarar de så kallade tilläggsгарantier som medlemsstaterna har haft rätt att söka om enligt det tidigare EU-regelverket. I artikel 9.1 d regleras sjukdomar för vilka åtgärder är nödvändiga för att förhindra spridning i samband med införsel till unionen eller förflyttningar mellan medlemsstaterna (d-sjukdomar). Slutligen regleras i artikel 9.1 e sådana sjukdomar som det finns ett behov av att övervaka inom unionen (e-sjukdomar).

De förtecknade sjukdomarna har kategoriserats genom bestämmelser i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1882⁶. Av bestämmelserna framgår att alla a-, b- och c-sjukdomar även är d- och e-sjukdomar. Vidare är alla d-sjukdomar även e-sjukdomar. Det finns vissa sjukdomar som endast har ansetts kräva övervakning och därför är förtecknade som enbart e-sjukdomar.

Det följer av EU:s djurhälsolag att medlemsstaterna är skyldiga att bekämpa a- och b-sjukdomar. Krav på bekämpning av andra sjukdomar finns även ibland annat TSE-förordningen. En medlemsstat som vill bekämpa en c-sjukdom får göra det, och kan då även välja att inrätta ett valbart utrotningsprogram som ska godkännas av kommissionen. En medlemsstat kan även ifråga om en c-sjukdom ansöka hos kommissionen om sjukdomsfri status. Med denna status följer också en möjlighet att få ställa särskilda krav vid förflyttningar. Den medlemsstat som har ett valbart utrotningsprogram måste vidta bekämpningsåtgärder i samband med misstanke eller bekräftade utbrott av de angivna sjukdomarna. Inom vissa ramar kan medlemsstaterna därutöver vidta ytterligare bekämpningsåtgärder.

När det gäller övriga förtecknade sjukdomar (d- och e-sjukdomar) samt icke förtecknade sjukdomar gäller inga bekämpningskrav. EU-bestämmelserna lämnar dock utrymme för medlemsstaterna att vidta sådana åtgärder.

De EU-rättsliga kraven på förebyggande åtgärder och sjukdomsbekämpning i förhållande till den nationella regleringen

Innan EU:s djurhälsolag fanns lagstödet för bekämpningsåtgärder i Sverige i epizootilagen (1999:657), zoonoslagen (1999:658) och bisjukdomslagen (1974:211). Därutöver har Jordbruksverket kunnat vidta åtgärder mot andra sjukdomar med stöd av lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. Vilken sjukdom som bekämpas med stöd av vilken lagstiftning framgår av Jordbruksverkets verkställighetsföreskrifter.⁷

⁵ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1629 av den 25 juli 2018 om ändring av förteckningen över sjukdomar i bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag").

⁶ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1882 av den 3 december 2018 om tillämpningen av vissa bestämmelser om förebyggande och bekämpning av sjukdom för kategorier av förtecknade sjukdomar och om fastställande av en förteckning över djurarter och grupper av djurarter som utgör en betydande risk för spridning av dessa förtecknade sjukdomar.

⁷ Se Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:102) om epizootiska sjukdomar och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:101) om zoonotiska sjukdomar.

I och med att EU:s djurhälsolag ska tillämpas från och med den 21 april 2021 samt att arbetet med en samlad svensk djurhälsolag och djurhälsoförordning är försenat innebär detta att Jordbruksverkets arbete avseende förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar under en övergångsperiod genomförs med stöd av EU:s djurhälsolag samt i huvudsak epizootilagen, zoonoslagen, lagen om provtagning på djur, m.m. och bisjukdomslagen. Vilken rättslig grund som används i Sverige för de förebyggande och bekämpande åtgärderna beror på om och hur den aktuella sjukdomen är förtecknad i EU:s djurhälsolag. Detta eftersom a-, b- och c-sjukdomar måste hanteras enligt direkt tillämpliga bestämmelser i EU:s djurhälsolag. Övriga sjukdomar hanteras med stöd av epizootilagen, zoonoslagen, lagen om provtagning på djur, m.m. samt bisjukdomslagen. Den här indelningen har också betydelse för innehållet i Jordbruksverkets förslag till nya föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar.

I framtagandet av nya föreskrifter om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar har Jordbruksverket tagit fasta på det som anges i Djurhälsolagsutredningens betänkande (SOU 2020:62) om att hanteringen av vissa smittsamma djursjukdomar inte bör förändras jämfört med hur det har varit tidigare. Detta innebär att Jordbruksverket också fortsatt kommer att kunna vidta bekämpningsåtgärder även för sådana sjukdomar där EU-lagstiftningen inte uttryckligen kräver att sådana åtgärder vidtas. Jordbruksverket har därmed i dagsläget möjlighet att vidta nödvändiga åtgärder avseende följande djursjukdomar:

- Sjukdomar som förtecknas i EU:s djurhälsolag.
- Sjukdomar som ska bekämpas enligt andra EU-bestämmelser.
- Sjukdomar som omfattas av epizootilagen eller zoonoslagen.
- Sjukdomar som bekämpas med stöd av annan nationell lagstiftning, till exempel lagen om provtagning på djur, m.m. och bisjukdomslagen.

Åtgärder för sjukdomsbekämpning föregås alltid av noggranna bedömningar av om åtgärden är lämplig och att dess kostnader och andra konsekvenser står i proportion till nyttan med åtgärden. I sådana bedömningar beaktas självfallet de begränsningar som kan följa av EU-rätten. Den omständigheten att det formellt finns lagstöd för att vidta alla de åtgärder som omfattas av Jordbruksverkets bemyndiganden att vidta åtgärder betyder alltså inte att det är lämpligt eller proportionerligt att vidta alla dessa åtgärder i alla situationer eller för alla sjukdomar.

Nya föreskrifter på området

Jordbruksverkets åtgärder för sjukdomsbekämpning meddelas genom föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet. Föreskrifterna och besluten kompletteras i många fall med instruktioner och vägledning till de parter som berörs av en misstanke om eller ett bekräftat fall av en smittsam djursjukdom.

På samma sätt som den övergripande lagstiftningen kring djurhälsa och smittskydd samlas i en djurhälsolag både på EU-nivå och på nationell nivå har Jordbruksverket, som nämnts ovan, också valt, med vissa undantag, att föra samman bestämmelser från olika befintliga föreskrifter och skapa färre och mer övergripande författningar på djurhälsoområdet. Detta har även skett på området förebyggande och bekämpning av vissa smittsamma djursjukdomar.

Jordbruksverkets föreskriftsförslag innehåller kompletterande lagstiftning avseende sådana sjukdomar som regleras av EU:s djurhälsolag, annan EU-reglering på området, epizootilagen och lagen om provtagning på djur, m.m. Föreskrifterna omfattar inte sjukdomar som bekämpas med stöd av zoonoslagen. Föreskrifterna är inte heller tillämpliga vid misstanke och bekräftat utbrott av bisjukdomar, med undantag av bestämmelser om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av djursjukdom i 2 kap. Föreskrifterna reglerar dessutom endast åtgärder för förebyggande och bekämpning av sjukdom hos landlevande djur.

Således kommer de föreskrifter som rör sjukdomar som omfattas av zoonoslagen, bisjukdomar samt sjukdomar hos vattenlevande djur fortsätta att gälla. Avsikten är dock att också dessa områden ska anpassas till EU:s djurhälsolag genom nya föreskrifter.

Nu aktuellt föreskriftsförslag sammanfattar och ersätter flera av Jordbruksverkets föreskrifter rörande bekämpning av djursjukdomar, vilka därmed kommer att upphävas, se tabell nedan. I praktiken innebär det nya föreskriftsförslaget inga väsentliga förändringar för djurhållare och aktörer som påverkas av regleringen.

Tabell. Föreskrifter som upphävs till följd av de föreslagna föreskrifterna

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:98) om förebyggande och bekämpning av epizootiska sjukdomar (K3)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:58) med anledning av grundad misstanke om utbrott av Newcastlejsjuka hos fjäderfä och andra fåglar (K5)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:102) om epizootiska sjukdomar (K6)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:8) om skyddsåtgärder när högpatogen aviär influensa av subtyp H5 har konstaterats och N1 misstänks eller bekräftats hos vilda fåglar i Sverige (K9)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:14) om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar (K13)
Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2007:56) om skyddsåtgärder vid misstänkt eller bekräftat utbrott av aviär influensa hos fjäderfä eller andra fåglar i fångenskap i Sverige (K16)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2008:43) om provtagning av idisslare för att kartlägga förekomst av blåtunga och om obligatorisk vaccination (K17)
Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:96) om skyddsåtgärder med anledning av Newcastlejsjuka i Bulgarien (K23)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:8) om vissa skyddsåtgärder med anledning av aviär influensa i flera länder i Asien (K36)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2008:42) om åtgärder med anledning av fall av blåtunga (K37)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:97) om skyddsåtgärder med anledning av högpatogen aviär influensa i Republiken Sydafrika (K39)
Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2007:17) om förebyggande åtgärder mot överföring av högpatogen aviär influensa från vilda fåglar till fjäderfä eller andra fåglar som hålls i fångenskap (K24)

Föreskriftsförslaget omfattar bestämmelser om

- användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa sjukdomar,
- åtgärder vid misstanke om en sjukdom som ska bekämpas hos landlevande djur, och
- åtgärder vid bekräftat fall av en sjukdom som ska bekämpas hos landlevande djur.

Eftersom Jordbruksverkets intention är att samla regleringen om hantering av smittsamma djursjukdomar på ett och samma ställe har de nyligen antagna bestämmelserna i *Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:14) om användning av veterinärmedicinska läkemedel för*

förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar, saknr K13, vilka trädde i kraft den 21 april 2021, lagts in det nu aktuella föreskriftsförslaget. Bestämmelserna i föreskrifterna SJVFS 2021:14 har anmälts som så kallade ”tekniska föreskrifter” enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler och har infogats i föreskriftsförslaget rakt av – i 2 kap. – utan några ändringar i sak. Mot denna bakgrund samt att bestämmelserna om användning av veterinärmedicinska läkemedel har varit föremål för konsekvensutredning i samband med att reglerna togs fram under 2020–2021 ingår inte någon ny utredning av dessa bestämmelser i den här konsekvensutredningen.⁸

I föreskriftsförslaget anges även vilka sjukdomar som omfattas av epizootilagen, se bilaga 1 till föreskrifterna. Det har inte gjorts några ändringar av vilka sjukdomar som omfattas.

De nya föreskrifternas uppbyggnad och konstruktion

Som nämnts ovan har syftet med att flytta över EU-rättsliga bestämmelser från direktiv till förordningar varit att ge tydliga, harmoniserade och detaljerade bestämmelser för bekämpningar i hela EU.

EU-förordningar är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. De ska tillämpas som direkt gällande rätt. En förordning varken ska eller får inkorporeras i eller transformeras till nationell rätt, såvida inte annat är särskilt stadgat i förordningen. Något genomförande av EU-förordningar ska således inte ske. Det förekommer dock att förordningar innehåller bestämmelser av direktivliknande karaktär som innebär en uppmaning till medlemsstaten att anta nationella bestämmelser av olika slag. Det kan behövas nationella bestämmelser som gör att en EU-förordning kan tillämpas i praktiken och får genomslag. Den del av EU:s djurhälsolag som reglerar åtgärder för förebyggande och bekämpning av djursjukdomar riktar sig i huvudsak till medlemsstaterna och till den behöriga myndigheten, det vill säga Jordbruksverket, och inte direkt till berörda aktörer. Det nu aktuella föreskriftsförslaget innehåller därför flera bestämmelser om åtgärder som det enligt EU:s djurhälsolag ankommer på Jordbruksverket att ombesörja i förhållande till berörda djurhållare och andra aktörer i samband med en misstanke om eller bekräftat utbrott av de sjukdomar som ska bekämpas enligt EU:s djurhälsolag. Sådana åtgärder avser bland annat inrättande av vissa villkor och begränsningar avseende viss verksamhet med djur inom en restriktionszon samt villkor för transporter inom, till, från och genom en upprättad restriktionszon.

Som nämnts ovan har Jordbruksverket möjlighet att vidta nödvändiga åtgärder för sjukdomsbekämpning avseende djursjukdomar som omfattas såväl av EU-rättslig reglering som av nationell lagstiftning. Nu aktuellt föreskriftsförslag innehåller bestämmelser om förebyggande och bekämpning av följande sjukdomar hos landlevande djur (undantaget salmonella och sjukdomar hos bin, se ovan):

- A-sjukdomar, b-sjukdomar och c-sjukdomar.
- Sjukdomar som ska bekämpas enligt TSE-förordningen.
- Sjukdomar som ska bekämpas med stöd av epizootilagen.
- Sjukdomar som ska bekämpas med stöd av lagen om provtagning på djur, m.m.

I föreskrifterna används begreppet ”åtgärdssjukdomar” som ett samlingsnamn för samtliga dessa sjukdomar och de anges i bilaga 1 till föreskrifterna.

Krav på åtgärder i samband med misstanke om eller bekräftat utbrott av en åtgärdssjukdom förmedlas huvudsakligen genom enskilda beslut till berörda aktörer eller sällskapsdjurhållare.

⁸ Diarienummer för konsekvensutredningen till Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:14) om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar är 5.2.17-6546/17.

Sådana beslut kan avse till exempel avlivning av djur samt villkor för transport av djur, produkter av djur och andra varor. Föreskriftsförslaget innehåller kompletterande bestämmelser om ytterligare åtgärder som ska vidtas vid misstanke om eller bekräftat utbrott av en åtgärdssjukdom.

För att få en enhetlig hantering av åtgärdssjukdomarna inom landet har Jordbruksverket vid framtagandet av de nya föreskrifterna utgått från kraven i EU:s djurhälsolag avseende hanteringen av a-sjukdomar. Föreskrifterna har dessutom utformats på så vis att många åtgärder kommer att föregås av Jordbruksverkets bedömning innan beslut fattas eller instruktioner lämnas. Detta faller sig naturligt med hänsyn till kravet på åtgärder för sjukdomsbekämpning ska föregås av en proportionalitetsbedömning. Som exempel kan nämnas att om Jordbruksverket bedömer det nödvändigt med besöksrestriktioner på en anläggning ska som huvudregel gälla samma villkor på anläggningen oavsett vilken sjukdom som är ifråga, men Jordbruksverket kan vid behov anpassa restriktionerna till exempel avseende biosäkerhetsåtgärder i ett enskilt beslut eller instruktioner.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Den 21 april 2021 började EU:s djurhälsolag tillämpas. Denna reglering innebär en mer samlad lagstiftning på djurhälsoområdet och ersätter ett stort antal beslut, direktiv och förordningar på EU-nivå. Med anledning av EU:s djurhälsolag pågår en översyn av den nationella lagstiftningen på djurhälsoområdet. Syftet är att anpassa lagstiftningen till EU:s djurhälsolag samt att få till stånd en modern och sammanhållen lagstiftning med en tydlig systematik.

De nuvarande svenska bestämmelserna på djurhälsoområdet finns huvudsakligen i Jordbruksverkets föreskrifter. I och med att både den EU-rättsliga regleringen har gjorts om och det pågår ett omfattande arbete att skapa en nationell samlad djurhälsolag och djurhälsoförordning måste även Jordbruksverkets föreskrifter ses över och anpassas till den systematik och struktur som finns i den överordnande lagstiftningen. Målet har också varit att skapa en tydligare reglering genom att föra samman bestämmelser från olika föreskrifter och samla reglerna för förebyggande och bekämpning av vissa smittsamma djursjukdomar i en enda föreskrift.

I de nu gällande föreskrifterna på området finns även införlivat bestämmelser om sjukdomsbekämpning från flera direktiv och beslut. De flesta direktiv och beslut har upphört att gälla i och med EU:s djurhälsolag och flera av bestämmelserna från direktiven har flyttats över till EU:s djurhälsolag. En EU-förordning ska inte och får inte införlivas eller transformeras till nationell rätt och medlemsstaterna får inte utfärda bestämmelser i sådana frågor som regleras i förordningen. Ändringar i nationell rätt blir därför nödvändiga om rätten strider mot eller omfattar sådant som regleras i EU-förordningen. Med anledning av att det i nu gällande svenska föreskrifter finns bestämmelser som numera finns i EU:s djurhälsolag föreligger i dagsläget en dubbelreglering som inte får förekomma. Detta problem åtgärdas genom att de nu föreslagna föreskrifterna införs och att flera föreskrifter upphävs.

Flera av bestämmelserna i föreskriftsförslaget utgör ett genomförande av EU:s djurhälsolag vad gäller Sveriges hantering av a-, b- och c-sjukdomar. Till detta kommer bestämmelser som syftar till att göra hanteringen av övriga åtgärdssjukdomar så lik hanteringen av a-, b- och c-sjukdomarna som det är lämpligt och möjligt.

Målet med de nya föreskrifterna är således dels en anpassning till EU:s nya djurhälsolag, dels att likrikta hanteringen så att samma principer i görligaste mån gäller för bekämpning av sjukdomar som regleras på EU-nivå respektive på nationell nivå. Den nya regleringen innebär

dock i huvudsak ingen väsentlig förändring av hur misstankar om eller bekräftade fall av de sjukdomar som hädanefter kommer att betecknas som åtgärdssjukdomar hanteras i dagsläget.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

De nya föreskrifterna handlar om att anpassa regelverket på djurhälsoområdet till gällande EU-lagstiftning. Att inte ändra och uppdatera föreskrifterna på djurhälsoområdet enligt den systematik och struktur som finns i den överordnande lagstiftningen skulle medföra tolknings- och tillämpningsproblem såväl för Jordbruksverket som för berörda aktörer och djurhållare. Att inte ändra och uppdatera föreskrifterna skulle också innebära att Jordbruksverket har nationella regler som också finns i EU:s djurhälsoslag, det vill säga otillåten dubbelreglering.

I föreskriftsförslaget finns verkställighetsföreskrifter som inte kan regleras på annat sätt än i föreskriftsform, till exempel angivande av vilka djursjukdomar som omfattas av epizootilagen. Föreskrifterna innehåller även krav på åtgärder med syfte att förhindra smittspridning i samband med misstanke om eller ett bekräftat utbrott av en åtgärdssjukdom. Bekräftade utbrott av smittsamma djursjukdomar medför kostnader för samhället för vidtagande av bekämpningsåtgärder. Även handeln med andra länder avseende djur och produkter av djur kan påverkas vid konstaterade utbrott. Mot denna bakgrund är det viktigt att uppställda krav för att förhindra smittspridning får genomslag. Alternativa lösningar till de föreslagna föreskrifterna bedöms därför saknas.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Bestämmelserna i föreskrifterna riktar sig i huvudsak till de som håller landlevande djur och som potentiellt kan drabbas av en åtgärdssjukdom. Det finns knappt 70 000 företag som håller livsmedelsproducerande landlevande djur i landet. Företagen är huvudsakligen aktieföretag eller enskild firma och har i genomsnitt 1–5 anställda. Utöver företag som håller landlevande djur finns det även djurhållare med hobbyverksamhet samt djurhållare som håller sällskapsdjur. Av tillgängliga uppgifter rörande antalet sällskapsdjur som kan beröras av regleringen kan nämnas att det i dagsläget finns 734 000 registrerade hundägare i landet.

I genomsnitt har det under perioden 2014–2019 förekommit 15 indexfall per år av epizootiska sjukdomar i Sverige. Vidare har Jordbruksverket under samma tidsperiod i genomsnitt årligen hanterat 150–200 misstankar om epizootiska sjukdomar.

Vid ett bekräftat utbrott av en åtgärdssjukdom hos landlevande djur är det den som håller misstänkt eller bekräftat sjuka djur respektive den som håller djur av berörda djurarter⁹ inom en restriktionszon som direkt berörs av regleringen. Även den som innehar kontaminerade produkter av djur kan komma att beröras. Här inkluderas även till exempel seminstationer, kläckerier och slakterier som är belägna inom en restriktionszon.

Även den som transporterar djur och djurprodukter liksom livsmedels- och foderföretag samt anläggningar för animaliska biprodukter kan beröras av regleringen på så sätt att det till exempel krävs tillstånd för att få transportera vissa djur och produkter till och från anläggningar som ligger inom en restriktionszon.

Allmänheten kan till viss del beröras på så sätt att viss verksamhet med vissa djur eller produkter av sådana djur kan komma att förbjudas inom en restriktionszon.

⁹ Se definition av detta begrepp i 1 kap. 4 § i föreskriftsförslaget.

Vid bekräftat utbrott av en åtgärdssjukdom hos landlevande vilda djur kan allmänheten liksom jägare och jaktföretag samt skogsindustrin komma att beröras av regleringen i det fall en så kallad smittad zon upprättas.

Indirekt kan dessutom aktörer och andra berörda personer påverkas genom att till exempel leveranser av djur och produkter av djur till och från en restriktionszon begränsas.

Alla företag som berörs av den föreslagna regleringen påverkas på samma sätt, oberoende av deras storlek, och regleringen bedöms därför inte påverka konkurrensförhållandena för företagen.

Den myndighet som leder och samordnar de förebyggande åtgärderna och bekämpningen av åtgärdssjukdomarna är Jordbruksverket, eller i förekommande fall den länsstyrelse som Jordbruksverket överlämnar vissa uppgifter till.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Jordbruksverkets bemyndiganden att meddela bestämmelser om förebyggande och bekämpning av åtgärdssjukdomar finns i 1 a, 1 b, 4 och 17 §§ epizootiförordningen (1999:659) samt 2, 3 och 6 §§ förordningen (2006:815) om provtagning på djur, m.m.

5. Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Flera av bestämmelserna i de föreslagna föreskrifterna är ett genomförande av EU:s nya djurhälsolag vad gäller hanteringen av a-, b- och vissa c-sjukdomar. Till detta kommer vissa bestämmelser som syftar till att göra hanteringen av övriga djursjukdomar som ska bekämpas i landet så lik hanteringen av a-, b- och c-sjukdomar som det är lämpligt och möjligt. Som nämnts ovan medför föreskriftsförslaget inga väsentliga förändringar för djurhållare och aktörer i förhållande till hur hanteringen av misstankar om och bekräftade utbrott av de sjukdomar som hädanefter kommer att betecknas som åtgärdssjukdomar har hanterats tidigare.

I föreskriftsförslaget införs några nya bestämmelser som medför administrativa kostnader för företagen. Kravet på inrapportering av produktionsdata i samband med utbrott av aviär influensa plockas bort i de föreslagna föreskrifterna, vilket i sin tur innebär en minskad administrativ börda för företag som berörs. En närmare redogörelse av tillkommande och minskade administrativa kostnader redovisas nedan.

a) Förteckning över besättningsdata/ förteckning avseende sällskapsdjur

I den nu gällande lagstiftningen på området finns vissa krav på journalföring och annan administration i samband med misstanke om smittsam djursjukdom. Enligt EU:s djurhälsolag ska Jordbruksverket beordra och kontrollera att den berörda aktören förtecknar vissa data vid misstanke om en a-sjukdom. Jordbruksverket anser att detta krav är relevant att ställa också vid misstanke om vissa andra åtgärdssjukdomar. Jordbruksverket kommer dock, efter en lämplighetsbedömning, endast begära in de uppgifter som bedöms vara nödvändiga med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Bestämmelserna finns i 4 kap. 20 och 21 §§ i de föreslagna föreskrifterna.

Kravet på att berörda aktörer och sällskapsdjurhållare ska föra en förteckning över sin besättning respektive sina sällskapsdjur bedöms kunna beröra i genomsnitt fem företag om året, baserat på ovan angivna uppgifter om antal misstankor som Jordbruksverket hanterat per år. Kravet bedöms ta cirka 15 minuter per företag att uppfylla. Den samlade kostnaden för de fem företagen beräknas till 345 kronor, baserat på aktuella uppgifter om den genomsnittliga lönen

för en lantarbetare. Motsvarande siffra för sällskapsdjurshållare är cirka 355 kr på grund av en något högre genomsnittlig lön (800 kr mer per månad än djurskötare inom lantbruket), men eftersom det är mycket vanligare att misstankar berör lantbruksföretag så anger vi 345 kronor i vår uppställning.

b) Intygande av uppgifter i samband med transport

I 5 kap. 10 § och 8 kap. 12 § i föreskriftsförslaget anges att den som tar emot en förseglad transport av djur, produkter eller material ska bryta förseglingen och kontrastsignera transportintyget samt sända intyget för kännedom till Jordbruksverket och berörda länsstyrelser. Regleringen innebär ett förtydligande av de nuvarande bestämmelserna på området. Det bedöms nödvändigt att i föreskrifterna beskriva såväl ansvarsfördelningen som hanteringen i samband med mottagandet av den här typen av transporter eftersom det kan vara annan personal än Jordbruksverkets personal som tar emot en förseglad transport. Syftet med bestämmelsen är att Jordbruksverket ska ha kontroll över de transporter som utförs från anläggningar där en åtgärdsjukdom har bekräftats samt från anläggningar i restriktionszonen.

Kravet på intygande av uppgifter i samband med transport bedöms beröra i genomsnitt ett företag per år, baserat på ovan angivna uppgifter om antal bekräftade utbrott per år i landet. Kravet bedöms ta uppskattningsvis 15 minuter att uppfylla. Kostnaden för företaget beräknas till 152 kronor, baserat på aktuella uppgifter om genomsnittlig lön för en veterinär på ett slakteri. Om det istället är slakteripersonal eller en saneringsarbetare på en destruktionsanläggning som utför uppgiften kostar det 82 respektive 91 kronor, baserat på en slaktares respektive en saneringsarbeters genomsnittliga lön.

c) Aktörers journal över besökare

Enligt EU:s djurhälsolag ska aktörer som håller berörda djurarter i en restriktionszon som upprättats på grund av ett utbrott av en a-sjukdom föra journal över besökare på anläggningen. Jordbruksverket anser dock att det är relevant att besöksjournaler förs på anläggningar i en restriktionszon oberoende av vilken typ av åtgärdsjukdom det rör sig om. Krav på att aktörer som ansvarar för anläggningar i en restriktionszon ska föra journaler över alla besökare på anläggningen finns därför infört i 6 kap. 5 § i föreskriftsförslaget.

Uppgifter om vilka personer som har besökt en anläggning är ett viktigt verktyg i samband med smittspårning och kravet anses därmed vara nödvändigt. Aktörernas insats är mycket liten och består i huvudsak av att iordningställa en gästbok där besökarna själva kan föra in relevanta uppgifter. Kravet anses därmed även vara motiverat och proportionerligt.

Kravet på att aktörer ska föra journal över besökare bedöms beröra i genomsnitt 20 företag om året, baserat på ovan angivna uppgifter om antal bekräftade utbrott per år i landet. Kravet bedöms ta cirka 10 minuter att uppfylla. Den samlade kostnaden för företagen företag beräknas till 920 kronor, baserat på aktuella uppgifter om genomsnittlig lön för en lantarbetare.

d) Aktörer och sällskapsdjurshållare ska anmäla ökad sjuklighet och dödlighet samt betydande produktionsminskningar

Enligt 6 kap. 6 och 7 §§ i föreskriftsförslaget ska aktörer och sällskapsdjurshållare i en restriktionszon anmäla ökad sjuklighet eller dödlighet eller betydande produktionsminskningar. Anmälningskravet har sin grund i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/687 och är relevant för alla sjukdomsutbrott där inrättande av restriktionszoner görs som ett led i bekämpningen. Villkoren för anmälan om ökad sjuklighet, dödlighet och betydande produktionsminskningar kan anpassas efter aktuella omständigheter i det enskilda fallet. Ett telefonsamtal eller ett mail räcker vanligen för att förmedla den önskade informationen till Jordbruksverket. Syftet med kravet är att Jordbruksverket ska få relevanta data för att kunna rikta övervakningen av

sjukdomen till de besättningar eller djurgrupper i restriktionszonen som är viktigast att kontrollera.

Kravet på anmälan om ökad sjuklighet och dödlighet samt betydande produktionsminskningar bedöms i genomsnitt beröra fyra företag om året, baserat på ovan angivna uppgifter om antal bekräftade utbrott per år i landet. Kravet bedöms ta cirka 10 minuter att uppfylla. Den samlade kostnaden för de fyra företagen beräknas till 184 kronor, baserat på genomsnittlig lön för en lantarbetare. Vi har valt att inte använda siffran för sällskapsdjurhållare då det är betydligt vanligare att lantbruksföretagen drabbas. Dessutom är, som angetts ovan, skillnaden dem emellan i lön mycket liten.

e) Provtagning av djur av berörda arter i en restriktionszon ska godkännas av Jordbruksverket

Enligt 6 kap. 10§ i föreskriftsförslaget ska, förutom sådan provtagning som görs för att bekräfta förekomst av aktuell djursjukdom ska, all provtagning på djur av berörda arter på anläggningar i restriktionszonen godkännas av Jordbruksverket. Syftet med bestämmelsen är att potentiellt smittförande material inte ska spridas utanför restriktionszonen samt att Jordbruksverket ska ha kontroll på smittskyddsläget i restriktionszonen. Kravet har sitt ursprung i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/687 och är relevant för alla sjukdomsutbrott där inrättande av restriktionszoner görs som ett led i bekämpningen. Villkoren för ansökan om godkännande av provtagning kan anpassas efter aktuella omständigheter i det enskilda fallet och det förutsätts att veterinärer som utför provtagningar känner till hur de ska komma i kontakt med Jordbruksverket.

Kravet på ansökan om Jordbruksverkets godkännande för provtagning bedöms i genomsnitt beröra tio företag om året, baserat på ovan angivna uppgifter om antal bekräftade utbrott per år i landet. Kravet bedöms ta cirka 10 minuter att uppfylla. Den totala kostnaden för dessa företag beräknas till 920 kronor, baserat på genomsnittlig lön för en distriktsveterinär.

f) Borttaget krav på inrapportering av produktionsdata vid utbrott av aviär influensa

I föreskriftsförslaget föreslås att det nu gällande kravet på inrapportering av produktionsdata vid utbrott av aviär influensa, vilket är relevant för att bedöma eventuell förekomst av aviär influensa, tas bort. Anmälningskravet kommer dock att finnas kvar men i en annan form, se 6 kap. 6 § i föreskriftsförslaget och redovisningen under punkt d ovan.

Det borttagna kravet på inrapportering av produktionsdata bedöms i genomsnitt ha berört fem företag om året och krävde att företagaren rapporterade in produktionsdata dagligen i 21 dagar, vilket motsvarar hur länge en restriktionszon är upprättad. Rapporteringen bedöms ha tagit cirka 10 minuter per dag att utföra. Det borttagna kravet för med sig en minskad tidsåtgång för berörda aktörer, motsvarande en kostnad på 4 830 kronor, baserat på aktuella uppgifter om genomsnittlig timlön för en lantarbetare.

Regleringen medför inga nya kostnadsmissiga eller andra konsekvenser för Jordbruksverkets hantering av misstankar om och bekräftade utbrott av åtgärdssjukdomar.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Som nämnts ovan ska de föreslagna föreskrifterna tillämpas vid förebyggande och bekämpning av så kallade åtgärdssjukdomar hos landlevande djur (undantaget sjukdomar hos bin). Åtgärder som kommer att vidtas enligt föreskriftsförslaget avser således djursjukdomar som omfattas såväl av EU-rättslig reglering som av nationell lagstiftning. Utgångspunkten är att modellen för

bekämpning av a-sjukdomar enligt EU:s djurhälsolag ska utgöra grunden också för bekämpningen av övriga åtgärdssjukdomar.

Enligt Djurhälsolagsutredningen (SOU 2020:62) är nationella åtgärder för bekämpning av förtecknade sjukdomar som inte är a-, b- eller c-sjukdomar tillåtna, så länge åtgärderna inte hindrar den fria rörligheten inom unionen. Samma sak gäller för nationella bekämpningsåtgärder för icke förtecknade sjukdomar.¹⁰ Såsom fritt från flera smittsamma djursjukdomar har Sverige ett mycket gott djurhälsoläge, vilket i ett internationellt perspektiv stärker Sveriges konkurrenskraft. Det goda djurhälsoläget och Sveriges konkurrenskraft gör att det finns ett betydande värde i att på nationellt initiativ bekämpa vissa djursjukdomar som inte kräver faktisk bekämpning på EU-rättslig nivå. De föreslagna föreskrifterna innehåller bestämmelser om åtgärder som ska vidtas vid både misstanke om och bekräftat fall av samtliga åtgärdssjukdomar. Regleringen går därmed utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen men regleringen bedöms dock inte medföra strängare krav än vad som är lämpligt och nödvändigt för att förhindra introduktion och spridning av smittsamma djursjukdomar i landet. Syftet med åtgärderna är att begränsa smittspridning av vissa djursjukdomar. Det är endast relevant att vidta åtgärder på den plats där sjukdomen misstänks eller har bekräftats samt i upprättade restriktionszoner, dvs. i begränsade geografiska områden. Vidare vidtas åtgärderna under en begränsad tidsperiod; till dess att en misstanke är avfärdad eller ett bekräftat utbrott har bekämpats.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna beräknas träda i kraft den 1 januari 2022. Som nämnts ovan förmedlas krav på åtgärder i samband med misstanke om eller bekräftat utbrott av en åtgärdssjukdom huvudsakligen genom enskilda beslut till berörda aktörer eller sällskapsdjurhållare. Föreskriftsförslaget innehåller kompletterande bestämmelser om ytterligare åtgärder som ska vidtas vid misstanke om eller bekräftat utbrott av en åtgärdssjukdom. Till dess att föreskrifterna finns på plats kommer åtgärder för sjukdomsbekämpning att vidtas med stöd av nu gällande lagstiftning på området, i ljuset av regleringen i EU:s djurhälsolag. Möjligheterna att upprätthålla Sveriges goda smittskyddsstatus kommer inte att påverkas under tiden till dess att föreskrifterna finns på plats.

Jordbruksverket kommer att informera om de nya föreskrifterna och ändringar i det samlade regelverket på djurhälsoområdet på verkets webbplats samt ge information i samband med direkt kontakt med kunder. Branschorganisationerna har löpande fått information i de olika referensgrupper som funnits för näringen under tiden som Jordbruksverket har arbetat med framtagandet av föreskriftsförslaget.

B Kommuner och regioner

Markera med x nedan

Regleringen bedöms inte få några nya effekter för kommuner eller regioner. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning i punkt 8.

8. Beskrivning av effekter för kommuner och landsting

¹⁰ Se SOU 2020:62 s. 366 ff.

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x nedan

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Klicka eller tryck här för att ange text.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Jordbruksverket har vid framtagandet av de föreslagna föreskrifterna inhämtat synpunkter från Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Livsmedelsverket.

Jordbruksverket har även haft ett obligatoriskt samråd med SVA avseende vissa av bestämmelserna i föreskrifterna.

Kontaktperson

Emma Johansson

Stöd- och samordningsenheten

Jordbruksverket

E-post: Emma.Johansson3@jordbruksverket.se

Tfn: 036-15 50 67

Föreskriftens namn: *Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:XX) om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar*

Ange paragraf med ny eller ändrad administrativ börda	Ange typ av administrativ börda	Ange den legala grunden för den administrativa bördan (ange författning, direktiv eller beslut samt tillämplig artikel/paragraf)	1) Ange om den legala grunden för den administrativa bördan innehåller ett tolkningsutrymme som medger alternativa lösningar och om så är fallet på vilket sätt. 2) Ange också om den administrativa bördan går utöver vad den legala grunden kräver.	Ange typ av företag som berörs av den administrativa bördan	Ange bedömd tidsåtgång för den administrativa bördan per företag och år	Ange hur många företag som berörs av den administrativa bördan	Ange den samlade kostnaden för den administrativa bördan för företagen per år
4 kap 20-21 §§	Djurhållaren/aktören ska journalföra vid misstanke	2 § Epizootilag (1999:657) 4 § Epizootiförordning (1999:659) 9 § Lag om provtagning på djur, m.m. (2006:806) 9 § Förordning om provtagning på djur, m.m. (2006:815)	Nej/ Nej	Alla typer av företag som håller landlevande djur	15 minuter	5	345 kronor (lantbruksföretag)
5 kap 10 §	Mottagaren av en transport ska kontrasignera förseglingsintyg och sända det till Jordbruksverket och berör länsstyrelse	8 § Epizootilag (1999:657) 4 § Epizootiförordning (1999:659) 9 § Lag om provtagning på djur, m.m. (2006:806) 9 § Förordning om provtagning på djur, m.m. (2006:815)	Nej/ Nej	Alla typer av företag som tar emot förseglade transporter av landlevande djur för avlivning eller smittat material	15 min	1	1) 152 kronor om det görs av en veterinär 2) 82 kronor om om det görs av en slaktare 3) 91 kronor om det görs av en saneringsarbetare

6 kap 5 § punkt 3	Djurhållare/ aktörer i en restriktionszon ska föra besöksjournal.	8 § Epizootilag (1999:657) 4 § Epizootiförordning (1999:659) 7 § Lag om provtagning på djur, m.m. (2006:806) 6 § Förordning om provtagning på djur, m.m. (2006:815)	Nej/ Nej	Alla typer av företag i en restriktionszon som håller landlevande djur med undantag för sådana företag där besökarna inte kommer in i djurstallarna tex djurparker	10 min	20	920 kronor
6 kap 6 §	Djurhållare/aktörer i en restriktionszon ska anmäla ökad sjuklighet eller dödlighet eller betydande produktionsminskningar.	2 § Epizootilag (1999:657) 4 § Epizootiförordning (1999:659) 6 § Lag om provtagning på djur, m.m. (2006:806) 5 § Förordning om provtagning på djur, m.m. (2006:815)	Nej/ Nej	Alla företag i en restriktionszon som håller berörda landlevande djur	10 min	4	184 kronor
6 kap 10 §	Förutom sådan provtagning som görs för att bekräfta den aktuella sjukdomen ska all provtagning på djur av berörda arter i restriktionszonen godkännas av Jordbruksverket	8 § Epizootilag (1999:657) 4 § Epizootiförordning (1999:659) 3 § Lag om provtagning på djur, m.m. (2006:806) 3 § Förordning om provtagning på djur, m.m. (2006:815)	Nej/ Nej	Fältveterinärer som arbetar i en restriktionszon och behöver provta djur av berörda arter av annat skäl än att utreda aktuell sjukdom	10 min	10	920 kronor
7 kap 2 §	Kräver inte längre inrapportering av produktionsdata för AI	2 § Epizootilag (1999:657) 4 § Epizootiförordning (1999:659) 6 § Lag om provtagning på djur, m.m. (2006:806) 5 § Förordning om provtagning på djur, m.m. (2006:815)	Nej/Nej	Alla fjäderföretag i skyddszonen	10 min per dag i 21 dagar	5	-4 830 kronor
Summan administrativ kostnad per år							1) 2521 kr 2) 2451 kr 3) 2460 kr

Samlad kostnad för upphävda administrativa bördor

Ange samlad kostnad för administrativa bördor som upphävs på grund av föreskriften eller det allmänna rådet.	4 830 kr
--	----------

Jämfört med tidigare uppgifter kommer den administrativa bördan att:

Minska med som mest 2 379 kronor per år

Vara oförändrad

Öka med x kronor per år

Du kan läsa mer om administrativa bördor i Hjälpreda – Administrativa bördan för företagen. Du hittar den på Magasinet/Regler & Vägledning/Vägledning i juridiska frågor.

SJVFS 2021:XX

**Statens jordbruksverks föreskrifter om obligatorisk
vaccination mot mjältbrand;**

Saknr K 18

Utkom från trycket
Välj datum.

beslutade den (dag) (månad) (år).

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 4 § epizootiförordningen (1999:659), följande.

1 § Dessa föreskrifter innehåller kompletterande bestämmelser till 2 kap. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:XX) om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar. Om nämnda föreskrifter innehåller bestämmelser som avviker från det som anges i dessa föreskrifter gäller bestämmelserna i den här författningen.

Om Jordbruksverket meddelar eller har meddelat särskilda beslut för att förebygga, bekämpa eller förhindra spridning av smittsamma djursjukdomar med villkor som avviker från det som anges i dessa föreskrifter gäller villkoren i besluten.

2 § I dessa föreskrifter betyder:

<i>Dikalv</i>	Kalv som inte är avvand och som går med diko eller amko.
<i>Vaccinationsområdet</i>	Det område som anges i bilagan till dessa föreskrifter.
<i>Vaccinerbar ålder</i>	Två månaders ålder för kalvar och lamm som föds av moderdjur som inte är vaccinerade mot mjältbrand, respektive tre månaders ålder för kalvar och lamm som föds av moderdjur som är vaccinerade mot mjältbrand.

3 § Nötkreatur och får ska vara vaccinerade mot mjältbrand om de ska hållas utomhus inom vaccinationsområdet hela eller delar av perioden den 1 maj till och med den 30 september.

Kravet i första stycket gäller inte för följande djur:

1. Nötkreatur och får som hålls i system med hydda eller annat stall där djuren bara har tillgång till utevistelse i en anslutande mindre rastgård.
2. Dikalvar och diande lamm som
 - a) inte har uppnått vaccinerbar ålder när de ska släppas ut i vaccinationsområdet, eller

- b) kommer att flyttas bort från vaccinationsområdet innan de har uppnått sex månaders ålder.

4 § Vaccinationen av nötkreatur och får enligt 3 § första stycket ska ske enligt följande:

1. Djuren ska vaccineras med en dos vaccin årligen inför betessäsongen.
2. Med undantag för dikalvar och diande lamm ska djur som inte tidigare är vaccinerade mot mjältbrand vaccineras senast 14 dagar innan de släpps ut i vaccinationsområdet.
3. Djur, som har vaccinerats mot mjältbrand föregående säsong, samt dikalvar och diande lamm, som inte är undantagna från kravet på obligatorisk vaccination, ska vaccineras senast samma dag som de släpps ut i vaccinationsområdet.
4. Vaccinationen ska utföras i enlighet med vaccintillverkarens rekommendationer. För nötkreatur är det dock även tillåtet att vaccinera subcutant vid svansroten om det är motiverat av arbetsskyddsskäl.

5 § För att vaccinationen mot mjältbrand enligt 3 § första stycket ska ge tillräcklig effekt gäller följande villkor:

1. Ett djur som har behandlats med antibiotika ska inte vaccineras förrän tidigast tio dagar efter avslutad antibiotikabehandling.
2. Ett djur som har vaccinerats mot mjältbrand enligt 3 § första stycket ska inte behandlas med antibiotika inom tio dagar efter vaccinationstillfället. Om ett djur av hälsoskäl ändå måste behandlas med antibiotika inom den angivna tiden ska djurhållaren informera behandlande veterinär om vaccinationen och den vaccinerande veterinären om antibiotikabehandlingen. Djuret ska därefter vaccineras på nytt tidigast tio dagar efter avslutad antibiotikabehandling.

6 § Djurhållaren ska journalföra vaccinationen mot mjältbrand enligt 3 § första stycket på individnivå. Djur som inte är individmärkta ska individmärkas i samband med vaccinationstillfället.

7 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket besluta om undantag från bestämmelserna i 3 § första stycket, 4 § och 5 § 2.

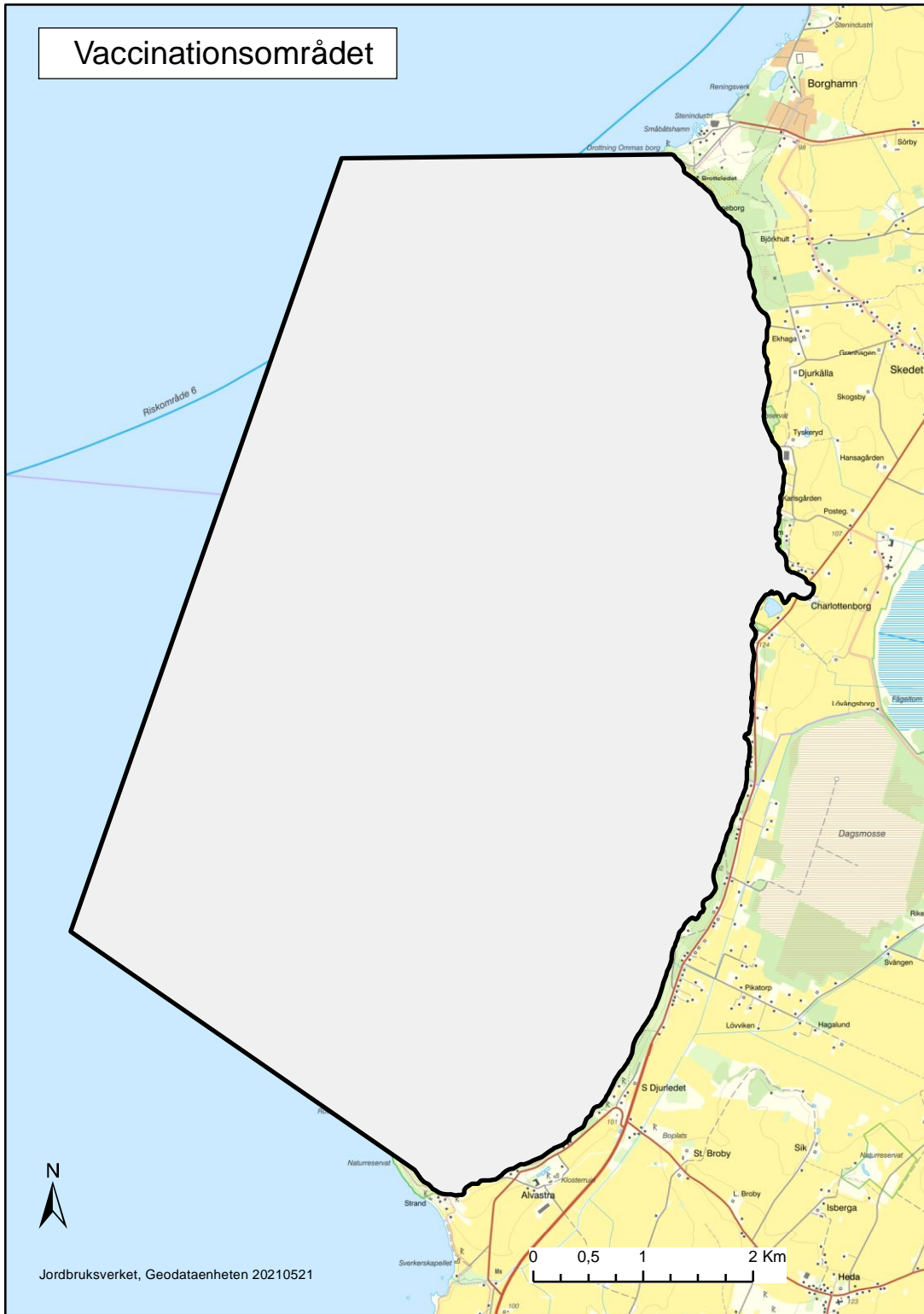
Denna författning träder i kraft den (dag) (månad) (år), då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2020:5) om vaccination mot mjältbrand upphör att gälla.

CHRISTINA NORDIN

Handläggare.
(Smittbekämpningsenheten)

Bilaga

KARTA ÖVER VACCINATIONSSOMRÅDET

Konsekvensutredning

Förslag till ändringar i Statens jordbruksverks föreskrifter om vaccination mot mjältbrand

Enligt förordningen (2007:1244) om särskild konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet som överväger nya eller förändrade regler utreda reglernas kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning.

Inledning

I augusti 2016 antog Jordbruksverket föreskrifter om att nötkreatur och får som hålls eller ska hållas utomhus inom ett visst angivet område i anslutning till det då pågående mjältbrandsutbrottet på Omberg ska vara vaccinerade mot mjältbrand, *Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:22) om vaccination mot mjältbrand*, saknr K 18. Syftet med vaccinationen var och är att bekämpa och förebygga smitta. Att vaccinera betesdjuren gör att den lokala djurhållningen kan fortsätta tämligen oförändrad.

Föreskrifterna ändrades senast i januari 2020¹ på så sätt att området för obligatorisk vaccination minskades och att det i det resterande vaccinationsområdet blev möjligt att vaccinera på frivillig basis.

I samband med anpassning till ny EU-lagstiftning på djurhälsoområdet² har Jordbruksverket antagit nya bestämmelser om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar³. Av dessa bestämmelser framgår bl.a. att vaccination mot mjältbrand numera är tillåtet i Sverige och att det därmed inte längre krävs Jordbruksverket tillstånd för att vaccinera mot den här sjukdomen. Som en konsekvens av detta bör Jordbruksverkets föreskrifter om vaccination mot mjältbrand ändras.

Föreslagna ändringar av föreskrifterna innebär i huvudsak att de nuvarande vaccinationsområdena 2 och 3 – där det anges att det är tillåtet att vaccinera på frivillig basis – tas bort

¹ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2020:5) om vaccination mot mjältbrand.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag")

³ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:14) om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar (saknr K 13). Dessa föreskrifter kommer att införlivas i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:XX) om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar som beräknas att träda i kraft samtidigt som de nu aktuella föreskrifterna om obligatorisk vaccination mot mjältbrand.

medan det område som idag benämns vaccinationsområde 1 bibehålls. Detta innebär att föreskrifterna hädanefter endast kommer att ange inom vilket område vaccination mot mjältbrand kommer vara obligatoriskt; för de nötkreatur och får som hålls utomhus i området hela eller delar av perioden den 1 maj till den 30 september. Det är i detta område som de första fallen av mjältbrand hittades vid utbrottet 2016 och som Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har bedömt att det fortfarande föreligger en ökad risk för sjukdomen. Jordbruksverket bedömer – efter samråd med SVA – att det fortfarande finns ett behov av att ytterligare en tid behålla den obligatoriska vaccinationen i det här området för att minska risken för nya utbrott.

Jordbruksverket ersätter kostnaden för obligatorisk vaccination av nötkreatur och får. I vaccinationsområde 2, som tas bort, finns inte längre möjlighet för ersättning för vaccination. I vaccinationsområde 3 finns sedan tidigare ingen ersättningsrätt.

Konsekvensutredning av de regler som gäller den obligatoriska vaccinationen har gjorts inför de föreskriftsändringar som gjordes 2017 och 2020. Jordbruksverket utgår i den nu aktuella konsekvensutredningen från att de bedömningar som gjordes då fortfarande är relevanta. I konsekvensutredningen till föreskriftsändringen som gjordes 2017⁴ förklaras bakgrunden till flera av bestämmelserna om den obligatoriska vaccinationen, se bilaga.

Nedan följer en uppställning och förklaring till vilka paragrafer som berörs i föreskrifterna:

Paragraf i de nu gällande föreskrifterna SJVFS 2020:5	Paragraf i de nya föreskrifterna SJVFS 2021:XX	Ändringar avseende	Anm.
1	1	Ändring av hänvisning till lagstiftning.	Redaktionell ändring.
2	2	Definitioner som inte längre behövs tas bort.	
3	Tas bort.	Angivande av vilka djurslag som berörs av vaccination i aktuell lagstiftning.	Paragrafen kan tas bort eftersom föreskrifterna endast kommer beröra nötkreatur och får, vilket framgår av efterföljande bestämmelser i föreskrifterna.
4	3	Angivande av vilka djur som omfattas av kravet på obligatorisk vaccination.	Obligatorisk vaccination av nötkreatur och får ska ske i det vaccinationsområde som är uppmärkt i bilagan.
5	4	Paragrafen anger hur vaccinationen mot mjältbrand ska utföras.	Ingen ändring i sak.
6	Tas bort.	Vaccinationsområde 2 tas bort.	Frivillig vaccination är numera tillåten i hela landet och därför behövs inte denna paragraf längre.
7	Tas bort	Bestämmelsen handlar om att det är tillåtet att vaccinera inom vissa områden under viss tid.	Frivillig vaccination är numera tillåten i hela landet och därför behövs inte denna paragraf längre.

⁴ Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:22) om vaccination mot mjältbrand, omtryck SJVFS 2017:35.

8	5	Paragrafen reglerar antibiotikabehandling i anslutning till vaccinationen.	Ingen ändring i sak.
9	6	Lagstiftning som inte är aktuell tas bort. De djurslag som inte omfattas av 3 § ska inte heller omfattas av 6 §.	Bibehåller att djurägaren ska journalföra vaccinationerna på individnivå och att djur som inte är individmärkta ska märkas i samband med vaccination.
10	Tas bort.	Bestämmelsen handlar om fri förflyttning av djur som har vaccinerats.	Frivillig vaccination är numera tillåten i hela landet och därför behövs inte denna paragraf längre.
11	Tas bort.	Bestämmelsen handlar om att ersättning inte lämnas vid frivillig vaccination enl 7 §.	Föreskrifterna omfattar inte längre frivillig vaccination. Ersättning enligt epizootilagen (1999:657) lämnas inte för frivillig vaccination.
12	8	Ändring av hänvisningar till relevanta paragrafer,	Redaktionell ändring.
Bilaga	Bilaga	Ny karta med vaccinationsområdet för obligatorisk vaccination	Områden för tillåten frivillig vaccination tas bort eftersom frivillig vaccination är numera tillåten i hela landet.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Syftet med föreslagna föreskriftsändringarna är att uppdatera föreskrifterna så att de stämmer överens med Jordbruksverkets övriga bestämmelser om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar samtidigt som området för obligatorisk vaccination av nötkreatur och får mot mjältbrand på Omberg bibehålls för att minska risken för nya utbrott i området.

Jordbruksverket bedömer – efter samråd med SVA – att det fortfarande finns ett behov av att ytterligare en tid behålla den obligatoriska vaccinationen i det här området för att minska risken för nya utbrott.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Området är redan idag reglerat genom föreskrifter. De föreslagna ändringarna innebär inga nya krav.

Om föreskrifterna upphävs helt och hållet har kommer det inte längre finnas något krav på obligatorisk vaccination mot mjältbrand på Omberg. Detta ökar risken för att få ett nytt utbrott av mjältbrand i Sverige. Ett utbrott av mjältbrand skulle medföra kostnader för samhället för vidtagande av bekämpningsåtgärder.

Om föreskrifterna behålls i sin nuvarande form kommer det att hänvisa till inaktuell lagstiftning och i och med att vaccination mot mjältbrand numera är tillåten i hela landet riskerar bestämmelserna om frivillig vaccination i område 2 och 3 att skapa otydlighet om vad som egentligen gäller.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De nu aktuella föreskriftsändringarna medför endast ändringar för företag som har valt att vaccinera nötkreatur eller får i vaccinationsområde 2 på frivillig basis eftersom de inte längre kommer att få ersättning för frivillig vaccination i detta område. Övriga ändringar av föreskrifterna berör inte företag eller privatpersoner.

Bestämmelserna om obligatorisk vaccination berör djurhållare som håller eller avser att hålla nötkreatur eller får i vaccinationsområdet. Enligt konsekvensutredningen som gjordes för de nu gällande föreskrifterna (SJVFS 2020:5) fanns det uppskattningsvis fem besättningar i området som berördes av kravet på obligatorisk vaccination.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Jordbruksverkets bemyndigande att meddela bestämmelser om vaccination mot mjältbrand finns i 4 § epizootiförordningen (1999:659).

5. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Eftersom nu gällande vaccinationsområde 2, där djurhållare idag kan få statlig ersättning för frivillig vaccination, inte längre kommer att finnas kvar, kommer även möjligheten till ersättning för djurhållare i detta område att försvinna. Föreskrifterna kommer därmed att anpassas till det regelverk som gäller för frivillig vaccination mot mjältbrand i hela landet. Enbart den obligatoriska vaccinationen kommer hädanefter att vara ersättningsberättigad. Att vaccinationsområde 2 tas bort kommer således att medföra en merkostnad för djurhållarna om de tidigare frivilligt har vaccinerat nötkreatur eller får mot mjältbrand eftersom de i fortsättningen kommer att få bekosta vaccineringen själva.

Under 2020 var det endast 1 av 8 djurhållare i vaccinationsområde 2 som använde sig av möjligheten för frivillig vaccination med statligt stöd. Övriga djurhållare som har vaccinerat djur under 2020 har gjort detta för att djuren skulle beta i vaccinationsområde 1 och har därmed omfattats av kravet på obligatorisk vaccination.

I och med att alla krav som gäller den frivilliga vaccinationen tas bort från föreskrifterna försvinner även kravet på att individuellt journalföra den vaccination som utförs frivilligt i det som nu är vaccinationsområde 2 och 3. Det innebär en något minskad administrativ börda, men det finns andra regelverk som ställer krav på journalföring av behandlingar vilket gör att skillnaden i krav inte blir stor. Det är bara får och getter som är tänkta att slaktas innan de blir ett år som inte redan omfattas av krav på individuell märkning, och som därför eventuellt inte heller hade kunnat journalföras individuellt. Djurhållaren kan journalföra vaccinationerna genom att spara en kopia av veterinärens behandlingsbevis, där identiteten på de behandlade djuren ska framgå. Tidsåtgången för journalföringen är då oberoende av antalet vaccinerade

djur per vaccinationstillfälle. Lättnaden omfattar ett 30-tal anläggningar som håller får inom nuvarande vaccinationsområde 2 och 3. Med en uppskattad tidsåtgång på ca 5 minuter per tillfälle och en timkostnad på 285 kr/tim som schablon för djurhållare, innebär det en minskad administrativ börda motsvarande ca 712 kr.

Övriga föreskriftsändringar medför inga ändrade kostnader.

Kostnaderna för den obligatoriska vaccinationen finansieras med statliga medel. I konsekvensutredningen till de nu gällande föreskrifterna (SJVFS 2020:5) uppskattades kostnaden för den obligatoriska vaccinationen uppgå till max 25 000 kr + vaccinationskostnad (ca 265 doser⁵) för 5 gårdar som ligger i vaccinationsområde 1.

Undantaget för djur med begränsad utevistelse (3 § andra stycket, första punkten) infördes genom de föreskriftsändringar som gjordes 2017 (SJVFS 2017:35) och av den tillhörande konsekvensutredningen framgår att det främst är relevant för djurhållare med slaktdjur. Eftersom karenstiden för slakt för det aktuella vaccinet är lång (42 dygn för konventionell produktion) kan det innebära stora störningar i produktionen om man tvingas vaccinera djur som är planerade att gå till slakt i närtid. Undantaget kan också vara relevant för andra djurhållare med liknande inhysningssystem och som vill ställa in djur som tidigare bara har hållits utanför vaccinationsområdet och som inte ska vistas ute inom vaccinationsområdet på något annat sätt.

Ett möjligt alternativ till de föreslagna föreskrifterna skulle vara att nu ta bort kravet på obligatorisk vaccination. Det skulle innebära en risk för nya utbrott i området, vilket i sin tur skulle medföra kostnader för samhället för vidtagande av bekämpningsåtgärder.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Det finns ingen EU-rättslig reglering som specifikt styr bekämpning av mjältbrand inom medlemsstaterna.

Ursprungsföreskrifterna antogs i samband med utbrottet av mjältbrand i området 2016 för att Jordbruksverket skulle kunna använda vaccination som ett redskap för bekämpning av mjältbrand i det angivna området, och utgör alltså en del av vår bekämpningsstrategi. Strategin bygger på grundvaccination under pågående utbrott samt fortsatt vaccination av betesdjuren i området ett antal år efter det att utbrottet klingat av.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Denna föreskriftsändring anpassas till *Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:XX) om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar* och börja gälla när denna lagstiftning träder ikraft. Det behöver inte tas några ytterligare särskilda hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet.

Jordbruksverket kommer att informera om föreskriftsändringen på vår webbplats samt ge information till de som kontaktar oss direkt.

⁵ Genomsnittlig besättning (3200/60) beräknad till 53 djur.

B Kommuner och regioner

Markera med x

- (X) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller regioner. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.
- () Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller regioner. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkten i avsnitt B.

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x nedan

- Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.
- Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

8. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

I vaccinationsområde 2 fanns under 2020 åtta små och medelstora företag med nötkreatur och får som berördes av ändringen. Av dessa åtta företag fick ett företag ersättning för kostnader i samband med vaccinationen under 2020.

Företag som berörs av föreskrifterna om obligatorisk vaccination är de som har för avsikt att hålla nötkreatur eller får inom vaccinationsområdet hela eller delar av perioden den 1 maj till den 30 september. I dagsläget finns det i området ca fem besättningar med nötkreatur eller får som berörs av kraven på obligatorisk vaccination.

9. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Föreskriftändringarna för med sig en aningen minskad tidsåtgång för administration (motsvarande en kostnad på ca 712 kr, se punkt 5 ovan) i och med att de fårhållare i området som frivilligt vill vaccinera sina djur inte längre omfattas av krav utöver de ordinare kraven på journalföring av behandlingar.

Av konsekvensutredningen till de föreskriftsändringar som genomfördes 2017 (SJVFS 2017:35) framgår att syftet med föreskrifterna är att göra det möjligt att med rimliga arbetsinsatser och med så liten inverkan på konkurrenskraften som möjligt skapa förutsättningar för fortsatt djurhållning med betesdrift i området.

10. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

De företag som finns i det tidigare vaccinationsområde 2 får nu bekosta den frivilliga vaccinationen, det vill säga själva vaccindosen och veterinärens arbetsid.

Kostnaderna för obligatoriska vaccinationer finansieras med statliga medel.

11. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

I och med att det genom Jordbruksverkets bestämmelser om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar⁶ numera är frivilligt att vaccinera i hela landet uppstår det ingen konkurrenssnedvridning.

För de besättningar som omfattas av krav på obligatorisk vaccination bör inte föreskrifterna ha någon betydande påverkan på konkurrensförhållanden eftersom detta finansieras med statliga medel.

12. Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Ingen påverkan i andra avseenden.

13. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Regleringen är samma för samtliga berörda företag, oavsett storlek, som avser att hålla nötkreatur, får och getter i vaccinationsområdet. Som nämnts ovan finansieras den obligatoriska vaccinationen med statliga medel.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Frågan om vaccinering mot mjältbrand har stämts av med Statens veterinärmedicinska anstalt.

⁶ Nu gällande Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:14) om användning av veterinärmedicinska läkemedel för förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar (saknr K 13). Dessa föreskrifter kommer att överföras till Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:XX) om förebyggande och bekämpning av vissa djursjukdomar som beräknas att träda i kraft samtidigt som de nu aktuella föreskrifterna om obligatorisk vaccination mot mjältbrand.

E Effekter för landsbygden

Beskrivning av hur förslaget påverkar landsbygden

Genom att anpassa vaccinationsstrategin till behovet och förutsättningarna i området vill Jordbruksverket skapa förutsättningar för fortsatt djurhållning med betesdrift i området. Ekopark Omberg är ett välbesökt naturområde som lockar många turister. Betesdjuren på berget bidrar till den fina miljön kring vandringslederna. Utan betesdjuren riskerar markerna att växa igen och att förutsättningarna för ekoparken förändras.

F Kontaktperson

Sandra Ögren

Smittbekämpningsenheten

Jordbruksverket

Tfn 036-15 64 81

sandra.ogren@jordbruksverket.se

Bilaga

Konsekvensutredning till föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:22) om vaccination mot mjältbrand, SJVFS 2017:35, med dnr 6.3.16-16024/17.

2017-10-13

Dnr 6.3.16-16024/17

Avdelningen för djurskydd och hälsa

Konsekvensutredning

Förslag till föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:22) om vaccination mot mjältbrand

Enligt förordning (2007:1244) om särskild konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet som överväger nya eller förändrade regler utreda reglernas kostnadsmissiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning.

Inledning

I augusti 2016 antog Jordbruksverket föreskrifter om att nötkreatur och får som hålls eller ska hållas utomhus inom ett visst angivet område i anslutning till det då pågående mjältbrandsutbrottet på Omberg ska vara vaccinerade mot mjältbrand. (*Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:22) om vaccination mot mjältbrand*, saknr K18). Föreskrifterna var en följd av krisledningens inriktningsbeslut om att använda lokal vaccination som ett led i bekämpningen. Syftet med vaccinationen var både att motverka smittspridning till ett större område och att motverka att fler djur i området dog. Varje nytt djur som dog innebar ny risk för smitta till människa i samband med hantering av döda djurkroppar, kontaminerat material och kadaverplatser. Människor och djur som kom i kontakt med misstänkt smittförande material behandlades med antibiotika i förebyggande syfte. Genom att minska antalet nya dödsfall bland djur i området minskade även behovet av förebyggande antibiotikabehandling.

Kopplat till inriktningsbeslutet finns yttranden från SVA där det framgår att behovet av att vaccinera betesdjur i området kommer att kvarstå ytterligare en tid efter det att utbrottet har klingat av. Det finns fortfarande en förhöjd risk för miljösmitta (ytkontamination) som kan påverka idisslare som betar i området. Alla känt kontaminerade ytor är visserligen sanerade men den ursprungliga smittkällan är inte identifierad. Det kan också finnas smittat fallvilt som vi inte har upptäckt.

Mjältbrandssporer på markytan oskadliggörs vanligtvis inom 3 – 5 år. Därmed kommer miljösmittan i området relativt snabbt att avta. Sammantaget bedömer SVA att risken för ovaccinerade djur är låg men förhöjd i området jämfört med i övriga Sverige, och föreslår årlig vaccination/revaccination inför betessläpp under ytterligare minst tre års tid.

Mot bakgrund av detta anser vi att om smittläget inte förändras eller det framkommer ny information ska tama idisslare som betar inom vaccinationsområdet skyddas genom vaccination i ytterligare tre år, det vill säga till och med betessäsongen 2019.

Nuvarande föreskrifter inriktar sig i första hand på den grundläggande vaccinationen i området under tiden för utbrottet. Därför har vi nu sett över föreskrifterna inför kommande vaccinationssäsonger. Vi ser behov av att förtydliga vissa avgränsningar, begrepp, och

formuleringar och anpassa kraven till dagens förutsättningar och behov. De förslag till ändringar som vi har tagit fram omfattar även en del ändringar i disposition i syfte att göra föreskrifterna mer lättillgängliga. Huvuddragen i sak skiljer sig dock inte särskilt mycket från de nu gällande föreskrifterna.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Föreskrifterna omfattar vaccination av djurslagen nötkreatur, får, häst och get. För nöt och får finns krav på obligatorisk vaccination, medan det är frivilligt att vaccinera häst och get. Föreskrifterna innehåller också krav på märkning och journalföring som rör såväl obligatorisk som frivillig vaccination.

De föreslagna ändringarna innebär förtydliganden, avgränsningar och kompletteringar på följande områden (hänvisningarna avser det nya föreskriftsförslaget):

a) Definitioner

I de föreslagna föreskrifterna har vi, för tydlighetens skull, lagt in ett nytt avsnitt med definitioner (1b §).

b) När på året djuren ska vara vaccinerade

Det är under betesperioden som djuren riskerar att exponeras för den smitta som eventuellt finns kvar i området. Även i förhållande till insektsförekomsten (ifall insekter skulle vara inblandade i smittspridningen) så är det under sommarmånaderna som behovet av skydd är som störst. Därför vill vi att vaccinationerna inriktas på att ge optimalt skydd under sommarhalvåret (2, 2a, 5 §§).

c) Undantag för djur med begränsad utevistelse

Den typ av begränsad rastgård eller utfodringsplatta som kan finnas i anslutning till exempelvis slaktnötstallar bedöms inte medföra någon påtaglig smittrisk, och inte heller kalvhyddor med tillhörande rastgård. Vi anser att det inte är rimligt att kräva att djur som enbart har sin utevistelse i sådana system ska vaccineras mot mjältbrand och därför föreslår vi undantag för dessa (§ 2, andra stycket, första punkten).

d) Vaccination av kalvar och lamm

I de nu gällande föreskrifterna anges att (alla) nötkreatur och får som ska hållas utomhus i området ska vara vaccinerade mot mjältbrand.

Det mjältbrandsvaccin som används (Anthrax Spore Vaccine från Colorado Serum Company) kan dock inte ges till nyfödda djur. I praktiken är det inte meningsfullt att vaccinera kalvar och lamm förrän tidigast vid två månaders ålder (om moderdjuret är ovaccinerat) respektive vid tre månaders ålder (om moderdjuret är vaccinerat mot mjältbrand).

De djur som betar inom vaccinationsområdet är i huvudsak dikobesättningar och får. Om nuvarande föreskrifter tolkas så att det inte skulle vara tillåtet att släppa ut några ovaccinerade djur i området över huvud taget blir det näst intill omöjligt för diko- och fårbesättningar att uppfylla kraven. Många skulle i praktiken bli hänvisade till att behålla djuren på stall tills dess att kalvar och lamm uppnått vaccinerbar ålder och blivit vaccinerade. Förutom att detta går stick i stäv med grundprincipen för själva produktionsformen så skulle det även försvåra uppfyllandet av beteskraven i djurskyddslagstiftningen samt eventuella fleråriga betesåtaganden.

Om man ”bara” tillämpar vaccinationskravet för djur som uppnått vaccinerbar ålder så behövs kontinuerliga vaccinationsinsatser under stora delar av betesperioden för att vaccinera kalvar och lamm i takt med att de uppnår vaccinerbar ålder.

Samtidigt bedöms det i nuläget inte vara smittskyddsmässigt motiverat med så långtgående krav när det gäller vaccination av de yngsta djuren. Uppgifter från andra länder tyder på att dikalvar är mindre mottagliga än vuxna nötkreatur. Av ett yttrande från SVA framgår att ”Under utbrott drabbas kalvar yngre än sex månader i lägre utsträckning av mjältbrandsinfektion än äldre djur, oavsett om korna är vaccinerade eller inte. Man tror att det beror på att de fortfarande diar och därav äter mindre gräs.” (SVA Dnr 2012/327 daterat 2012-04-05). SVA antar att samma resonemang även gäller för diande lamm.

Alla individer exponeras för miljösmittan oberoende av varann. Vaccination av de äldre djuren har ingen direkt skyddande effekt på (ovaccinerade) kalvar och lamm, men det vaccinationerna ger ändå att det blir färre mottagliga individer i området. Sannolikheten för vidare smittspridning med ytterligare fall bland de vaccinerade djuren bedöms som mycket låg. Däreigenom drar kalvarna och lammen ändå en viss indirekt nytta av de äldre djurens vaccination och är mindre utsatta nu än under ett pågående utbrott.

Inför betessäsongen 2017 rekommenderar SVA att kalvar och lamm i området vaccineras så snart som möjligt efter tre månaders ålder och senast vid sex månaders ålder. Det innebär i praktiken att det skulle räcka med att samla ihop ovaccinerade kalvar respektive lamm och tilläggs vaccinera vid ett tillfälle under betessäsongen.

Mot bakgrund av den låga risken för kalvar och lamm under sex månaders ålder föreslår vi att dikalvar och diande lamm som flyttas ut ur vaccinationsområdet innan de hunnit bli sex månader gamla undantas från kravet på obligatorisk vaccination (2 §, andra stycket, punkt 2b).

Våra erfarenheter från förra årets vaccinationer i området är att vaccination i fält ofta är väldigt arbetskrävande och kan medföra påtagliga säkerhetsrisker. Dock varierar förutsättningarna mycket mellan olika besättningar. Över lag är vaccination under stallperioden absolut att föredra, och det krävs mycket för att motivera obligatorisk vaccination i fält.

Enligt förra säsongens kalvningsstatistik från dikobesättningarna i vaccinationsområdet så föddes knappt hälften av kalvarna under februari och mars. Lamningsperioden ligger i regel något senare, men vi vet att vissa besättningar i området har lamning under februari och mars. Dessa kalvar och lamm kommer inte att vara tillräckligt gamla för att kunna vaccineras på stall före betesläpp, men de kommer att vara sex månader eller äldre under den senare delen av sommaren, då risken för smitta i området bedöms vara som störst.

Trots detta bedömer vi att det inte är rimligt att i föreskrifterna kräva obligatorisk vaccination av alla kalvar och lamm i enlighet med SVAs rekommendation, det vill säga att kräva obligatorisk vaccination av kalvar och lamm under betesperioden. Vi är medvetna om att de över sex månaders ålder inte är lika väl skyddade som sina yngre

kamrater om de förblir ovaccinerade, men vi menar att den risk som detta innebär för området som helhet inte står i proportion till de kostnader och arbetsmiljörisker som en tvingande lagstiftning skulle medföra. Därför föreslår vi att dikalvar och diande lamm som inte uppnått vaccinerbar ålder då de släpps ut i vaccinationsområdet undantas från kravet på obligatorisk vaccination (2 §, andra stycket, punkt 2a).

Det föreslagna undantaget utgår från när djuren släpps ut i vaccinationsområdet. Det innebär att det kan vara obligatoriskt att vaccinera djur som släpps ut senare på säsongen men tillåtet att hålla jämgamla eller äldre ovaccinerade i området därför att de släpptes ut tidigare. Detta är resultatet av en rent praktisk avvägning; vi vill att de djur som är möjliga att vaccinera med en rimlig arbetsinsats ska vaccineras, medan de andra får vara.

Undantaget omfattar bara dikalvar och diande lamm. För avvanda djur uppfattar vi att smittrisen är högre. Mjölkraskalvar är betydligt enklare att hantera och därmed att vaccinera än dikalvar. Produktionsformen innebär dessutom inte betessläpp vid så låg ålder, utan mjölkraskalvarna kommer att ha uppnått vaccinerbar ålder på stall innan det är aktuellt att släppa ut dem. Därför är dessa djurkategorier inte undantagna.

Vi vet att för den enskilda djurhållaren kan individens skyddsvärdet vara mycket stort. Därför föreslår vi att det blir tillåtet att på frivillig väg låta vaccinera dikalvar och diande lamm så snart djuren uppnått vaccinerbar ålder. På så sätt vill vi lämna det öppet för var och en djurhållare att göra sin egen bedömning utifrån sina egna förutsättningar och behov (5 §, punkt 3). (Frivillig vaccination av hästar och getter är redan tillåtet enligt de nu gällande föreskrifterna, men vi föreslår att skrivningen formuleras om – 5 § punkt 1–2.)

Den som på frivillig väg låter vaccinera kalvar eller lamm föreslås ha samma möjlighet till ersättning som vid obligatorisk vaccination (9 §).

Samma krav på journalföring bör gälla vid frivillig vaccination som vid obligatorisk vaccination så att det inte uppstår några tveksamheter kring djurens vaccinationsstatus i händelse av ett nytt utbrott i området (7 §).

e) Hur vaccination ska utföras

När ursprungsföreskrifterna skrevs fanns det bara tidigare ovaccinerade djur att ta hänsyn till. Nu har majoriteten vuxna djur redan blivit grundimmuniserade och det finns inte samma behov av att hålla dem kvar på stall i 14 dagar i väntan på att de ska uppnå tillräcklig immunitet. Därför vill vi förtydliga att djur som tidigare är vaccinerade mot mjältbrand får gå ut direkt efter att de fått sin årliga påfyllnadsdos (2a §, punkt 3). På motsvarande sätt vill vi också tillåta att dikalvar och diande lamm släpps ut direkt efter vaccinationen. Genom sin ålder och det faktum att de diar bedöms de ha ett tillräckligt gott skydd till dess att vaccinationen hunnit verka. (2a §, punkt 2).

Precis som vid all läkemedelsanvändning ska tillverkarens rekommendationer beaktas. Detta gäller även vid vaccination mot mjältbrand. När det gäller var vaccinet ska injiceras föreslår tillverkaren att man till nötkreatur ger det subcutant över halsen i området framför skulderbladet. Våra erfarenheter från förra säsongen är att det även är möjligt att vaccinera nötkreatur subcutant vid svansroten, och att detta i vissa fall upplevs som mindre stressande för djuren. Därmed blev hanteringen mycket säkrare både för djuren och personalen. Det finns ingen anledning att tro den immunologiska effekten skulle bli sämre om vaccinet ges vid svansen istället för vid halsen. Möjligen skulle risken för biverkningar i form av lokala reaktioner kunna vara något större, men det var inget som noterades vid förra årets vaccination. Vi förordar fortfarande att man i första hand ger

vaccinet på den plats som tillverkaren föreslår, men när det gäller nötkreatur vill vi också öppna upp för möjligheten att ge det subcutant vid svansroten ifall det är motiverat av arbetsskyddsskäl (2a §, punkt 4, samt 5 §, andra stycket).

f) Vaccination i nära anslutning till antibiotikabehandling

Anthrax Spore Vaccine, Colorado Serum Company, är ett levande vaccin. Dess förmåga att skydda mot mjältbrand försämras om det vaccinerade djuret behandlas (eller har behandlats) med antibiotika inom 10 dagar från vaccinationen. Därför är det viktigt att det går tillräckligt lång tid mellan antibiotikabehandling och vaccination. De föreslagna ändringarna innebär bland annat förtydliganden om

- vad som gäller ifall det blir nödvändigt att antibiotikabehandla ett djur som nyligen har vaccinerats (6 §, första och tredje stycket).
- vad som gäller i fråga om vaccinering av ett djur som nyligen har antibiotikabehandlats (6 §, andra stycket).

g) Krav på årlig vaccination

I nuvarande föreskrifter anges att nötkreatur och får som ska hållas utomhus i området ska vara vaccinerade mot mjältbrand. Det framgår dock inte tydligt att effekten av vaccinet bara sitter i en säsong. För att upprätthålla vaccinationskyddet måste djuren alltså ges en påfyllnadsdos vaccin inför nästa säsong. Så länge det finns behov av vaccinationskydd i området så behöver betesdjuren (nötkreatur och får) vaccineras varje år. I den föreslagna skrivningen är detta förtydligat (2a §, punkt 1).

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Området är redan idag reglerat genom föreskrifter. De föreslagna ändringarna innebär lättnader respektive förtydliganden i nuvarande regelverk. De föreslagna ändringarna är inte alls så omfattande att det skulle kunna motivera att nuvarande föreskrifter upphävs utan att ersättas med nya. Därmed går det inte att åstadkomma de föreslagna lättnaderna på något annat sätt än genom en föreskriftsändring.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Ursprungsföreskrifterna berör djurhållare som håller nötkreatur, får, get eller häst utomhus (på bete, i rastfälla) inom det område som föreskriften anger – det så kallade vaccinationsområdet på och omkring Omberg. Det är dock bara nötkreaturen och fåren som omfattas av obligatorisk vaccination. För häst och get är vaccinationen frivillig.

Betessäsongen 2016 fanns det betande nötkreatur och får från ca ett 60-tal djurhållare i området.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Ursprungsföreskrifterna är fattade med stöd av 4 § i epizootiförordningen (1999:659) och ändringsföreskrifterna hänvisar till samma lagstöd.

5. Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

De föreslagna ändringarna beträffande vaccination av kalvar och lamm (2, 2 a, 5 §§ i föreskrifterna respektive 1 d i konsekvensutredningen) är framför allt relevant för diko- och fårhållarna i området, sammanlagt ett drygt 50-tal djurhållare.

Syftet med de föreslagna ändringarna är att i princip all nödvändig vaccination inför betessäsongen ska kunna utföras under stallperioden, vilket är mindre arbetskrävande och betydligt säkrare (gäller främst nöt) för dem som hanterar djuren än att samla ihop och vaccinera djuren i fält. Dock vill vi göra det möjligt för de djurhållare som vill att komplettera med vaccination av kalvar respektive lamm under betesperioden så att var och en kan uppnå den skyddsnivå som motsvarar deras behov och förutsättningar.

Det föreslagna undantaget för djur med begränsad utevistelse (2 § andra stycket, första punkten i föreskriften motsvarande punkt 1 c i konsekvensutredningen) är främst relevant för djurhållare med slaktdjur. Eftersom karenstiden för slakt för det aktuella vaccinet är lång (42 dygn för konventionell produktion) kan det innebära stora störningar i produktionen om man tvingas vaccinera djur som är planerade att gå till slakt i närtid. Undantaget kan också vara relevant för andra djurhållare med liknande inhysningssystem, och som vill ställa in djur som tidigare bara har hållits utanför vaccinationsområdet och som inte ska vistas ute inom vaccinationsområdet på något annat sätt.

Eftersom kostnaderna för vaccinationerna finansieras med statsmedel (vaccinkostnader, veterinärkostnader samt ersättning enligt epizootilagen) medför de föreslagna ändringarna inga kostnadsmissiga förändringar för djurhållarna.

Alternativet till att ändra föreskrifterna vore att var och en av de berörda djurhållarna ansöker om undantag från nuvarande föreskrifter, och att vi fattar beslut i varje enskilt ärende. Det skulle innebära ett betydande merarbete både för den enskilde lantbrukaren och för myndigheten.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Det finns ingen EU-förordning som specifikt reglerar bekämpandet av mjältbrand inom medlemsstaterna.

Ursprungsföreskrifterna antogs för att vi skulle kunna använda vaccination som ett redskap för bekämpning av mjältbrand i det angivna området, och utgör alltså en del av vår bekämpningsstrategi. Strategin bygger på grundvaccination under pågående utbrott samt fortsatt vaccination av betesdjuren i området ett antal år efter det att utbrottet klingat av.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

De nya föreskrifterna innebär förenklingar som av naturliga skäl bör träda ikraft så snart som möjligt.

För att berörda lantbrukare ska kunna planera sin produktion beträffande till exempel betessläpp, gruppering och slakt, är det angeläget att de ändrade föreskrifterna, men också det praktiska upplägget av vaccinationerna 2017, kommuniceras så snart som möjligt.

B Kommuner och landsting

Markera med x nedan

- Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning i punkt 8.
- Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.

8. Beskrivning av effekter för kommuner eller landsting

Klicka eller tryck här för att ange text.

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x nedan

- Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.
- Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

9. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

De som berörs av föreskrifterna är de djurhållare som håller djur utomhus inom vaccinationsområdet på Omberg med omnejd; ett knappt 60-tal besättningar.

De som påverkas mest av undantaget för djur med begränsad utevistelse är de som håller djur på stall med rastfålla (främst slaktdjur), vilket är ett mindre antal djurhållare i området.

10. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

De föreslagna ändringarna medför inga ökade administrativa kostnader eller ökad arbetsbörda/tidsåtgång jämfört med ursprungsföreskrifterna. Syftet är tvärt om; att göra det möjligt att med

rimliga arbetsinsatser och med så liten inverkan på konkurrenskraften som möjligt skapa förutsättningar för fortsatt djurhållning med betesdrift i området.

En grov uppskattning är att det skulle ta en till två dagars arbete per besättning för djurhållarna, samt flera veckors arbete för den veterinära personalen, per vaccinationsomgång på betet för de djur som inte uppnådde vaccinerbar ålder på stall. Vid frivillig vaccination, som inte är så strikt bunden av ett tidsschema, finns helt andra möjligheter till att samordna eventuell vaccination med andra veterinära ärenden till besättningen, eller andra händelser i besättningen då man ändå samlar ihop djuren. Det finns också möjlighet att välja bort vaccinationen helt och hållet för alla eller vissa kalvar/lamm i besättningen, till exempel de som föds sent på säsongen.

Eftersom kostnaderna för vaccinationerna finansieras med statsmedel (vaccinkostnader, veterinärkostnader samt ersättning enligt epizootilagen) medför de föreslagna ändringarna inga kostnadsmässiga förändringar för djurhållarna.

11. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

De föreslagna förändringarna medför inga kostnadsökningar för djurhållarna men om nuvarande regelverk inte ändras kommer företagets arbetsbörda (för att uppfylla kraven i nuvarande föreskrifter) att vara onödigt hög, och förutsättningarna för att kunna utnyttja betesarealen sämre än i andra områden. I förlängningen skulle man eventuellt också kunna se sänkta intäkter i form av EU-stöd om det blir svårt att uppfylla betesåtagandena.

12. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Se ovan, punkt 11.

Syftet med vaccinationerna är i grunden att med så litet ingrepp som möjligt skapa förutsättningar för fortsatt djurhållning med betesdjur i området, trots den eventuella miljösmitta som kan förekomma till följd av utbrottet 2016.

De föreslagna föreskriftsändringarna syftar till att anpassa vaccinationerna till de behov och förutsättningar som finns i området idag.

13. Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Jämför punkt 11.

Om nuvarande föreskrifter inte ändras kommer förmodligen diko- och fårhållningen i området att minska eller försvinna, åtminstone under en period. Detta skulle i sin tur äventyra skötseln av betesmarkerna och de stödåtaganden som finns i området.

14. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Majoriteten av företagen i området är små företag och reglerna är i den mån det är möjligt anpassade till deras verksamhet och förutsättningar.

D Effekter för landsbygden

Beskrivning av hur förslaget påverkar landsbygden

Genom att anpassa vaccinationsstrategin till behovet och förutsättningarna i området vill vi skapa förutsättningar för fortsatt djurhållning med betesdrift i området.

Ekopark Omberg är ett välbesökt naturområde som lockar mycket turister. Betesdjuren på berget bidrar till den fina miljön kring vandringslederna. Utan betesdjuren riskerar markerna att växa igen, och förutsättningarna för ekoparken förändras.

Den obligatoriska vaccinationen begränsas till att bara omfatta de nödvändigaste djurkategorierna (det som krävs för att motverka spridning och ett nytt utbrott i området) medan vi öppnar upp för frivillig tilläggsvaccination för de djurhållare som önskar ha en högre säkerhetsnivå på det individuella planet.

E Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Arbetet med att ta fram en vaccinationsstrategi till grund för föreskrifterna har skett i samarbete med Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA). Även Distriktsveterinärerna (DV), Beredskapsenheten och Fiskerienheten på Jordbruksverket har varit involverade.

Under arbetet med de föreslagna föreskriftsändringarna har tidigt samråd hållits med SVA, länsveterinären i Östergötland, och med Lantbrukarnas Riksförbund (LRF).

Kontaktperson

Maria Lundh

Enheten för idisslare och gris

Jordbruksverket

Tfn 036-15 62 91

Maria.Lundh@jordbruksverket.se

smittskydd.idisslaregris@jordbruksverket.se

6 §	Borttaget krav på individuell journalföring vid frivillig vaccination. Djurhållaren kan journalföra vaccinationerna genom att spara en kopia av veterinärens behandlingsbevis där identiteten på de behandlade djuren ska framgå. Tidsåtgången för journalföringen är då oberoende av antalet vaccinerade djur per vaccinationstillfälle.	Epizootilagen (1999:657), 8 §. Epizootiförordningen (1999:659), 4 §. Lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m, 8 – 9 §§. Förordningen (2006:815) om provtagning på djur, m.m, 5 – 9 §§.	1) Här beskrivs den snabbaste journalföringen som kan utföras i och med att det är veterinärens behandlingsbevis som ska sparas. 2) Den administrativa bördan är inte utöver vad den legala grunden kräver.	I princip djurhållare som håller får eller nötkreatur inom det som var vaccinationsområde 2 och 3. I praktiken dock bara de som har får eftersom journalföring av behandlingar ändå behöver utföras på individnivå för alla nötkreatur enligt annan lagstiftning.	5 min	Ett 30-tal djurhållare.	-712kr
Summan administrativ kostnad per år							-712 kr

Samlad kostnad för upphävda administrativa bördor

Ange samlad kostnad för administrativa bördor som upphävs på grund av föreskriften eller det allmänna rådet.	Kronor 712 kr
--	------------------

Jämfört med tidigare uppgifter kommer den administrativa bördan att:

- Minska med kronor 712 kr per år
- Vara oförändrad
- Öka med x kronor per år

Du kan läsa mer om administrativa bördor i Hjälpreda – Administrativa bördan för företagen. Du hittar den på Magasinet/Regler & Vägledning/Vägledning i juridiska frågor.